

ÅRSBERETNING » 2022

VISJON

Rent vann – vår framtid

Norsk Vann er den nasjonale interesseorganisasjonen for vannbransjen. Organisasjonen skal bidra til rent vann og en bærekraftig utvikling av bransjen gjennom å sikre gode rammebetingelser, kompetanseutvikling og samhandling.

Innholdsfortegnelse

2 Visjon

3 Direktørens tilbakeblikk på 2022

 4 Synlighet i media

 6 Hovedmål 1: Norsk Vann skal sikre vannbransjen gode og forutsigbare rammebetingelser

 14 Hovedmål 2: Norsk Vann skal sikre at vannbransjen har fremtidsrettet kompetanse

 20 Hovedmål 3: Norsk Vann skal stimulere til innovasjon og at vannbransjen tar en tydelig posisjon i det grønne skiftet

 24 Hovedmål 4: Norsk Vann skal stimulere til økt effektivitet og gjennomføringsevne i vannbransjen

 28 Organisasjon

33 Styrets beretning

34 Resultatregnskap, balanse, noter til regnskapet

39 Uavhengig revisors beretning

41 Antall på seminarer, konferanser og kurs 2022

42 Medlemmer i Norsk Vann per 31.12.2022

Direktørens tilbakeblikk på 2022

2022 har vært et innholdsrikt år, ikke minst på den interessepolitiske fronten. I året som har gått har Norsk Vann hatt utstrakt kontakt med representanter for de politiske partiene i regjering og på Stortinget, hvor ulike problemstillinger har blitt tatt opp.

I januar ble mulighetsstudien for VA-sektoren lagt frem. Den konkluderte blant annet med at bedre organisering, økt kompetanse og riktig bruk av teknologi og arbeidsmetoder er nøkkelfaktorer for en mer effektiv vann- og avløpssektor. I løpet av våren hadde vi møte med kommunalministeren om denne, samt behovet for mer nasjonal koordinering på avløpsområdet. Sammen med KS fremmet vi krav om en nasjonal handlingsplan for vannbransjen. Målet med denne planen var å sikre at man gjør de riktige og viktigste tingene først, og å unngå feilinvesteringer. Norsk Vanns budskap har vært synlig i både nasjonale og lokale medier, vært tema i ulike debatter og arrangementer, og kulminerte i en felles kronikk med KS med overskriften «Staten kan spare innbyggerne milliarder i gebyrer».

Også Norsk Vann og våre medlemmer har jobbet mye med temaet organisering de siste årene, og det kulminerte i at Årsmøtet vedtok en uttalelse hvor medlemmene slår fast at vann- og avløpstjenestene også i fremtiden skal være en kommunal oppgave. Organisering er ikke et mål i seg selv, men et viktig virkemiddel for å kunne levere kvalitative gode tjenester til innbyggerne. Kommunene må ha et bevisst forhold til hvordan de hensiktsmessig gjør dette. Årsmøtet oppfordret også til mer samarbeid mellom kommunene for å løse viktige oppgaver og møte fremtidens krav med begrensede ressurser.

I oktober la EU-kommisjonen frem sitt forslag til revidert avløpsdirektiv. Det ligger mye i forslaget som er bra og nødvendig for å evne å ivareta vann og miljø for de kommende generasjoner. Samtidig er det også slik at det ligger en del forslag i direktivet som ikke passer så godt for vår situasjon. Det ble raskt klart at forslaget vil få store konsekvenser for norske kommuner i form av kostbare investeringer for å oppfylle enda strengere rensekrav. I denne prosessen har vi jobbet aktivt med å få myndighetene på banen. Norsk Vann og KS har jobbet tett sammen også om dette, for å få en koordinert prosess i høringsrundene med EU. I siste halvdel av 2022 har det derfor vært stor aktivitet i forbindelse med revisjonen, og arbeidet fortsetter videre inn i 2023. Vi ser at behovet for en nasjonal handlingsplan for avløp bare har forsterket seg med det som nå er i prosess knyttet til revidering av avløpsdirektivet.

Etter pandemien har Norsk Vanns kursgjennomføring blitt endret på permanent basis. Med de gode erfaringene vi har gjort oss i løpet av året som har gått er mange kurs og arrangementer nå hybride, altså både fysiske og digitale. I løpet av 2022 har vi sett at terskelen for deltagelse fra medlemmene blir lavere når vi har digitale møter og kurs, ettersom dette sparer deltagere for reise- og overnattingsutgifter, og ikke minst tid.

I løpet av året har sekretariatet lagt ned betydelig innsats i en ny måte å organisere driftsoperatørkursene på. Bakgrunnen for det har vært et behov for å digitalisere og fornye dagens læringsmaterieell. På våren ble det nye forkurset for driftsoperatører kjørt for første gang, i tillegg til nytt driftsoperatørkurs i vannbehandling. I 2022 har det blitt jobbet med utvikling av digitalt lærematerieell for avløpskurset. Ferdigstillelse og implementering er imidlertid noe forsinket og skjer først neste år.

Slik som de aller fleste kommuner og virksomheter har også Norsk Vann en bærekraftstrategi som del av virksomhetsstyringen. Forrige bærekraftstrategi var fra 2017 og måtte oppdateres. Norsk Vanns Årsmøte vedtok derfor 6. september en ny bærekraftstrategi for vannbransjen fram mot 2030. I løpet av året har det også blitt jobbet mye med revisjon av Norsk Vanns overordnede strategi, som gjelder fra 2023-2026. Strategien ble vedtatt av Årsmøtet og de fire hovedmålene i den handler om gode rammebetingelser for vannbransjen, tilgang til nok og riktig kompetanse, organisering og bærekraft, og ikke minst synlighet og omdømme. Med den er bestillingen gitt fra medlemmene til sekretariatet for de neste årene.

Hamar, april 2023

Thomas Breen

Thomas Breen

Thomas Breen,
direktør i Norsk Vann

I 2022 har Norsk Vann hatt særlig søkelys på behovet for en nasjonal handlingsplan for avløp. Problemstillingen er svært kompleks og favner utfordringer knyttet til kompetansebehov i sektoren, kapasitet i markedet og behov for å prioritere ressursbruk, behov for innovasjon og teknologiutvikling, for samarbeid på tvers av kommunegrenser og mellom forvaltningsnivåer, utfordringer knyttet til finansiering og økte gebyrer, for å nevne noen. Hovedbudskapet har vært at staten bør

Oslofjorden er igjen i krise. Når den nå skal reddes må myndighetene våge å prioritere.

[illegible]

Må du ikke
problemer. Vi har
planer til for

«Leverende
er påkrevd
mønstre i
systemet
og sikre at
Vassmann

Present
Norsk V
330 m
hødd i
bølger
hødd i
er m
ay m

Vannspeilet

Nr. 2 - oktober 2022

Ett Fagblad fra 1,- Norsk Vann

TEMA

Handlingsplan for kommunale avløpsanlegg er påkrevd!

Statens ml legger til retta for at henningsen som deler mellom skilene, eventuelt kan samarbeide om å finne lønnskraftige løsninger. For utvipsning, mener følge Lide og Thomas trene, bildet er for HCL anlegg på Hamar.

Figure 10.10

DEBATT 18.02.2022 10-11

Meninger i debattinnlegg står for skribentens regning

Staten bør lage en nasjonal handlingsplan for avløp. Den må sette kommunene i stand til å gjøre gode miljøinvesteringer og samtidig sikre økonomisk og sosial bærekraft.

Norske kommuner står foran et svært kostbart og omfattende arbeid med å bygge og oppgradere avløpsrenseanlegg for å oppnå god miljøtilstand i vassdrag og fjorder. Særlig koordinering og en planmessig tilnærming til det store investeringsbehovet kan bidra til å holde gebyrveksten betydelig lavere for innbyggerne enn om

kommunene overlates til seg selv

Size doesn't matter.

GO mål, i minus i Mitt-Telemark - kommunedirektøren etterlyser stråkestiltak

REFERENCES

«Min mand skal ikke her for at arbejde
aldrig mere i alle dage»

Statsforvalter opphever hemmelighold av dokumenter om intern

Det store og stadig voksende kommunale investeringsbehovet i vann og avløp er også en kommunikasjonsutfordring Norsk Vann ser på som strategisk. Det er viktig å bygge en forståelse blant medlemmene, deres politiske ledelse og hos innbyggerne for hvorfor det er nødvendig å investere i denne samfunnskritiske infrastrukturen for å trygge vann- og avløpstjenestene. Kronikken «For mye eller for lite vann – problemer blir det uansett», publisert som innstikk i Aftenposten og satt på trykk i en rekke lokalaviser landet over denne sommeren, beskrev sikker levering av vann- og avløpstjenester som en forutsetning for at samfunnet vi lever i skal fungere. Infrastrukturen er følgelig kritisk – og under kraftig press av flere årsaker.

BEKED: Norsk Vann har beregnet innsamlingsbehovet i kommunal vann og avløpsett for 10,152 millioner kroner frem mot 2040. FOTO: MÅNEN NORSK VANN, 1978

Problemer blir det uansett

Kronikk
FRODE SKÅR
Kommunestyreleder, Norsk Vann

SUKKER LEVERING av vann- og avløpstjenester er en utfordring for kommunene i Norge. I de fleste kommuner er vann- og avløpstjenester en viktig del av kommunens budsjett, og derfor blir det gjort store investeringer i disse tjenestene.

BEHOVET FOR i Norge og i mange andre land er det et stort behov for vann- og avløpstjenester. Dette er en utfordring for kommunene, som må finne måter å dekke dette behovet på.

o2.no

For mye eller for lite vann – problemer blir det uansett

AV LAR NORSK VANN, 1978

2022 var et spesielt krevende år, med økte energipriser, stigende renter og andre økte kostnader knyttet til produksjon og levering av vann- og avløpstjenestene i kommunene, som førte til behov for en betydelig økning av gebyrene. Dette er ikke enkle beslutninger å ta for kommunestyrene, i tider der mange andre kostnader også øker for innbyggerne deres. For både å motivere kommunestyrene og gi dem litt drahjelp i kommunikasjonsen rundt slike upopulære beslutninger ble kronikken «Økte renter og høye energipriser treffer vann- og avløpsgebyrene hardt» publisert i en lang rekke lokalaviser landet over. Her forklarte vi at disse økningene er nødvendige for å sikre kvalitet og leveringssikkerhet, at økningen skjer i alle kommuner, litt om selvkost som et godt prinsipp for disse tjenestene og litt om behovet for å få fart på investeringene slik at vi sikrer at også neste generasjon kan få levert trygt og godt vann i springen og omgi seg med ren natur og vannmiljø.

Vi fortsatte også den felles kunnskapskampanjen om dovett sammen med Hold Norge Rent og Loop/Sortere gjennom 2022, der hensikten er å gjøre folk bevisst på sammenhengen mellom det å bruke toalettet som søppelbøtte og uønsket forurensning av natur og miljø. Vi kan nevne at Norsk Vann sto bak kronikkene «Sol, sommer – og stengte strender» og «Flushables – en oppfordring til kostbar forsøpling», som begge fikk oppmerksomhet i både riks- og lokalmedier.

Vi fortsetter

DET MÅ DU NESTEN BARE DRITE I

Av Frode Skår, Norsk Vann

«Det må du nesten bare drite i» er en nasjonal kampanje med mål om å gi folk økt kunnskap om hva som skjer når toalettet brukes som søppelbøtte.

Kampanjen startet i desember 2021, med særlig fokus på fett og våterservietter, og skal være til og med desember 2022.

For at kampanjen skal få enda større synlighet og effekt er det viktig at landets kommuner deltar mer aktivt i kampanjen. Det kan de gjøre ved å dele videre filmer og annet innhold som inngår i kampanjen på egne sosiale medier og på kommunens hjemmeside, eller i andre kanaler de har ut til innbyggerne sine.

Vis frem hverdagsfellene i VA
Kommunene kan også bruke oppmerksomheten kampanjen skaper til å få fokus på lokale problemstillinger relatert til søppel i avløpet, gjennom å lage saker som kan spres både på hjemmesider, sosiale medier eller i lokal presse. Vi vil særlig oppfordre til å vise frem hverdagsfellene i VA-etatene og den uavhengige jobben de gjør for å holde samfunnet vårt i gang.

Kanskje bidrar det til at innbyggerne tenker seg om en gang til når de vil hve søppel i do?

Materiell til kampanjen
Alle filmer, animasjoner og grafikk som inngår i kampanjen er tilgjengelig for kommunene på siden holdnorge.no/ressursside-dovett.

Materiell kan også innlemmes i eventuelle egne lokale dovett- og feltevt-kampanjer, eller som utgangspunkt for lokale tiltak som plakater på skoler, brosjyrer, webbaner, anonses eller selv brukte konseptet til å utvikle egne tiltak f.eks. mot minoritetsgrupper, som vi i det sentrale prosjektet ikke har hatt midler til. Det er fint om slike tiltak eventuelt kan deles i bransjen, for dette er utfordringer vi alle møter.

Ta gjerne kontakt med kommunikasjonsrådgiver i Norsk Vann, Frode Skår på frode.skard@norsk vann.no, om du har spørsmål eller innspill til kampanjen.

Stå på – for miljøet, for landet og for hverdagsfellene i vann- og avløpsstaten!

HOVEDMÅL 1:

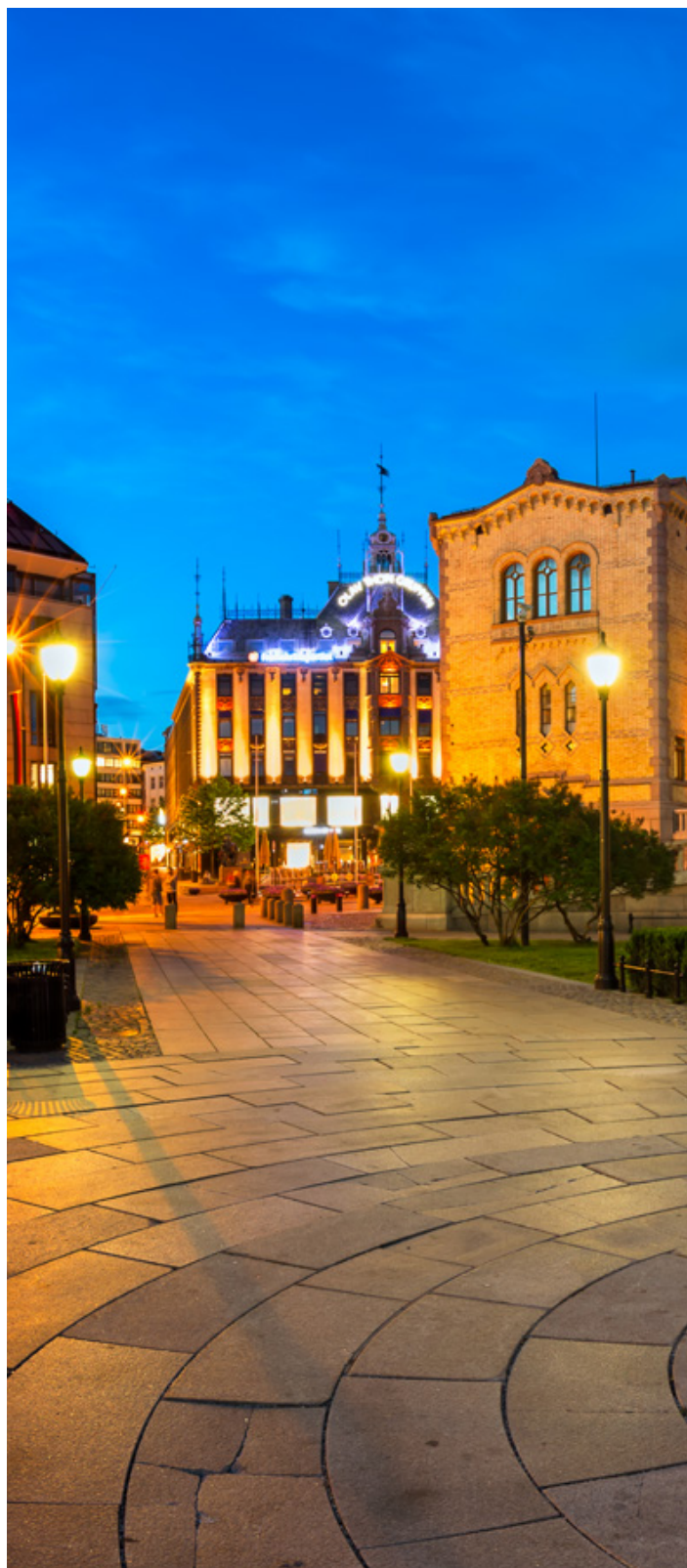
Norsk Vann skal sikre vannbransjen gode og forutsigbare rammebetingelser

Møter med nasjonale politikere

Gjennom året har Norsk Vann hatt flere møter med representanter for de politiske partiene i regjering og på Stortinget. I januar hadde vi møte med politisk ledelse i Klima- og miljødepartementet hvor vi snakket om blant annet det store investeringsbehovet, oppfølging av overvannsutvalget, helhetlig vanntjenestelov, avløps-situasjonen i Norge og gjødselsvareforskriften, program for teknologiutvikling og behovet for en nasjonal handlingsplan for avløpsområdet. Disse temaene var også på agendaen i møter med kommunalfraksjonen til Høyre i Stortinget og representanter fra ulike komiteer i Arbeiderpartiet på Stortinget tidlig på året.

I mars hadde vi møte med kommunalminister Bjørn Arild Gram om mulighetsstudien som akkurat var lagt fram, samt behovet for mer nasjonal koordinering på avløpsområdet. På høsten hadde vi et nytt møte med politisk ledelse i Klima- og miljødepartementet, samt møter med Arbeiderpartiets ledere i kommunalkomiteen og miljøkomiteen på Stortinget. Vi hadde også utstrakt kontakt med ulike politikere under Arendalsuka, samt vår egen Årskonferanse.

Utover dette har det foregått kontakt mellom nasjonale politikere og Norsk Vanns direktør, av en mer uformell karakter. Dette er viktige møter for å bygge kunnskap og kjennskap. Det ble også i desember tatt initiativ for å re-starte Stortingets vannkomite. Bakgrunnen for dette er at de utfordringene bransjen nå står foran også krever en generell formell arena på Stortinget.

Samarbeid med KS og dialog med kommunedirektører

Norsk Vann opplever å ha fått til et etterlenget og godt samarbeid med KS gjennom de siste årene. De siste årenes fokus på investeringsbehov har, sammen med krav til kommunene for å få orden på sine utslipp, ført til at KS nå ser større nytte av et samarbeid. De opplever også at medlemmene oftere har VA på sin dagsorden. I analysene av markedssituasjonen, som Norsk Vann gjorde i forkant av Arendalsuka, kommer det fram at markedet i Norge ikke er klar for å kunne gjennomføre så omfattende investeringer i vannsektoren som det er behov for. Dette bekymrer også KS og dannet grunnlag for at vi sammen kunne kreve en nasjonal handlingsplan for VA-sektoren. Målet med denne planen var både å sikre at man gjør de riktige og viktigste tingene først, men også det å unngå feilinvesteringer/overinvesteringer. Med en slik plan kunne staten bidra til å allokere ressurser på en god måte. Behovet for en slik plan har bare forsterket seg med det som nå er i prosess knyttet til revidering av avløpsdirektiv. Felles krav om en slik nasjonal plan har også ledet til at KS nå har løftet inn VA i sin konsultasjonsordning med regjeringen. Dette er faste møter KS, som eneste ikke-statlige organisasjon, har med regjeringen. Våre innspill til en nasjonal plan innebærer også tilrettelegging for økt samarbeid mellom kommuner, innovasjon og teknologiutvikling gjennom koordinering på nasjonalt nivå. Målet er å sikre at kommunene oppfyller pålagte rensekraav raskest mulig, men der det tas hensyn til kapasitetsutfordringene og behovene for å utvikle langsiktige løsninger som er bærekraftige i både miljømessig, økonomisk og sosialt perspektiv. NV og KS arbeider for at staten tar på seg en slik koordinerende rolle.

I oktober 2022 la EU-kommisjonen frem sitt forslag til revidert avløpsdirektiv, og etter en rask gjennomgang ble det klart at forslaget vil få store konsekvenser for norske kommuner i form av kostbare investeringer for å oppfylle enda strengere rensekraav. NV og KS har derfor sett det som hensiktsmessig å samarbeide tett også om dette. Her handler det også om å få en koordinert prosess i de formelle høringsrundene med EU.

KS har også i mange år jobbet med digitaliseringsarbeidet for kommunene. Her har man alt i fra drift av KOSTRA til utvikling av datasjøer og systemer for fagspesifikke områder. På høsten 2022 valgte KS å starte opp et arbeid med dette også knyttet til vann, avløp og renovasjon. Her har Norsk Vann også blitt

med sammen med Mattilsynet. Dermed har vi etter hvert mange enkeltområder hvor samarbeidet med KS har utviklet seg i en positiv retning.

Internasjonalt samarbeid

Nordisk

Norsk Vann har et godt samarbeid med søsterorganisasjonene i Sverige, Danmark og Finland. Det utveksles erfaringer både på direktørnivå og på faglig nivå, og det samarbeides om å arrangere nordiske konferanser.

I 2022 ble IWA World Water Conference and Exhibition arrangert i København, med 8900 deltakere fra 102 land. Norsk Vann og IWA Norge var initiativtakere til en norsk paviljong i utstillingsdelen av konferansen, sammen med Innovasjon Norge, som stod for den praktiske gjennomføringen. Det var 10 norske utstillere på paviljongen. Den norske ambassadøren inviterte til en mottakelse på paviljongen etter programmets slutt en av dagene.

Med støtte fra Nordic Innovation var det også en nordisk paviljong, i et samarbeid mellom IWA Sverige, Finnish Water Forum, SAMORKA (Island) og IWA Norge/Norsk Vann. Her var det også et godt samarbeid med VA-yngre og Young Water Professionals. Det ble blant annet arrangert lunsjseminarer og andre samlinger. Rapporten «The Road Towards a Nordic Climate Neutral Water Sector» ble lansert i et seminar på den nordiske paviljongen. Dette er et samarbeid mellom DANVA, Svenskt Vatten, FIWA (Finland) og Norsk Vann. Det overordnede målet for prosjektet har vært å komme til en felles forståelse av nasjonale modeller for reduksjon av klimagasser, og å bli enige om prinsipper for klimagass-modeller for den nordiske vannbransjen. Alle de nordiske landene har etablert, eller er i ferd med å etablere, nasjonale klimagass-modeller.

9 studenter fra masterprogrammet i vann- og miljøteknikk ved NMBU deltok som frivillige på den norske og nordiske paviljongen, med støtte blant annet fra IWA Norge.

Europeisk

Norsk Vann er medlem i EurEau, den europeiske paraplyorganisasjonen for nasjonale interesseorganisasjoner på vannområdet. EurEau har et lite sekretariat i Brussel med 6 personer, og er viktig for påvirkning av rammebetingelser fra EU. Sentrale rammebetingelser

Arne Haarr i Norsk Vann var blant de som holdt innlegg på den nordiske paviljongen på IWA World Water Conference and Exhibition i København i 2022.

som drikkevannsdirektivet, avløpsdirektivet, slamdirektivet og vanndirektivet er sentrale i dette arbeidet, i tillegg til alle andre direktiver og reguleringer fra EU-kommisjonen innenfor områdene helse, miljø, klima og sikkerhet. Det er et svært høyt tempo, og krevende å følge med på alle initiativene som kommer fra Brussel.

I 2022 har det vært særlig stor aktivitet i forbindelse med pågående revisjon av avløpsdirektivet. Direktivet ble innført i 1991, og tatt inn i norsk lovgiving ved inngåelsen av EØS-avtalen i 1994. Dagens direktiv ble tatt inn i norsk regelverk 1.1.2007.

Arbeidet med å forberede posisjoner og påvirkningsarbeidet for nytt avløpsdirektiv preget aktiviteten i EurEau i 2022.

Takket være stor innsats fra EurEaus sekretariat og aktive medlemmer, er det til denne prosessen produsert 11 briefing notes og 9 posisjonsdokument, i tillegg til andre innspill til høringer og direkte dialog med EU-kommisjonen. Påvirkningsarbeidet foregår både på EU-nivå og i de respektive medlemsland, ved formell og uformell kontakt med politikere og byråkrater. 26. oktober 2022 ble forslaget til avløpsdirektiv lagt fram. Det er etablert et godt nordisk samarbeid i EurEau for å samordne synspunkter som er viktige å fremme fra et nordisk ståsted. I tillegg deltar de nordiske representantene aktivt i arbeidet via sentrale posisjoner i de ulike arbeidsgruppene.

Norsk Vann er representert i EurEaus generalforsamling og de tre fagkomiteene med følgende representanter fra medlemmene og sekretariatet:

Generalforsamlingen: Arne Haarr, Norsk Vann
Komite 1 (vann): Kjetil Furuberg, Norsk Vann
Komite 2 (avløp): Kristine Akervold, Bergen kommune og Arne Haarr, Norsk Vann
Komite 3 (økonomi og jus): Kari E. Fagernæs, Oslo kommune og Elin Riise, Norsk Vann

Globalt

Norsk Vann er «governing member» og nasjonalt sekretariat for International Water Association (IWA) og deltar i den nordiske undergruppen NORDIWA. I Norge er det en egen nasjonalkomite for IWA, bestående av representanter fra anleggseiere, sentrale myndigheter, forskning og undervisning, rådgivere, leverandører og Norsk vannforening. Komiteen ledes av Magnar Sekse fra Bergen Vann, med Arne Haarr fra Norsk Vann som sekretær. Norsk Vann deltok i programkomiteen til IWAs spesialistkonferanse om "Water Safety Planning" som ble arrangert i Narvik i juni 2022.

Nasjonalt brukerforum for vannbransjen

Det har ikke blitt gjennomført møter i dette forumet i 2022, da flere av de deltakende organisasjonene ikke har hatt kapasitet til å prioritere dette.

Arendalsuka

God sommertemperatur og mange mennesker gjorde at vi fikk bra besøk på standen vår under Arendalsuka. Iført neongule t-skjorter med teksten «Jeg jobber i de hemmelige tjenester» delte vi ut, sammen med Arendal kommune, 15 000 - 18 000 drikkeflasker med vann. På standen hadde Arendal kommune også laget en modell av vannrensprosessen de bruker i sin behandling av drikkevannet, og denne ble et populært innslag og ga oss en mulighet til å snakke med folk om det viktige drikkevannet.

Vårt hovedarrangement i år var en politisk debatt i samarbeid med KS under tittelen «Rent vann i sjøer og vassdrag – hva må til? Markedssvikt må møtes med politikk!». Her deltok Norsk Vann, KS og NKF fra bransjen sammen med politikere fra regjeringen og Stortinget fra partiene MDG, Venstre, Arbeiderpartiet og Høyre. I samarbeid med Volue ASA arrangerte vi også et frokostmøte med tittelen «Prisene øker og strømmen blir dyrere – når er det vår tur?». På dette godt besøkte frokostmøtet deltok Porsgrunn kommune, Oslo kommune VAV, Huseierne, Norconsult og Norsk Vann i panelet.

Høringsuttalelser i 2022

– alle uttalelser kan leses på norsk vann.no.

Å gi uttrykk for vannbransjens meninger og synspunkter på forskrifter, lover, proposisjoner, og å gi andre innspill til statlige myndigheter, både direktorater, departementer og regjering/Storting, er viktig i arbeidet med å påvirke rammebetingelsene for bransjen. Dette er et prioritert område for Norsk Vann. Vi publiserer høringer på vår hjemmeside, så medlemmene kan gi sekretariatet innspill på hva som er viktig å få med i høringsuttalelsene.

Forslag til endringer i forurensningsforskriften del 4 om avløp

Norsk Vann sendte i april inn høringsuttalelse hvor vi ønsket velkommen forslagene til endring i bestemmelser om analysekrav i forurensningsforskriften, og støtter omleggingen til en nasjonal prosjektorganisert prøvetaking og analysing av miljøgifter hvert 5. år. Vi mener det vil være mange fordeler med å gå over til prosjektbasert prøvetaking for organiske miljøgifter i både avløpsvann og slam, både for avløpsrensingsanleggene og myndighetene.

Endring av forskrift om krav til vannmålere

Norsk Vann sendte i juni innspill til Justervesenets forslag til endringer i lov om endring av krav til vannmålere. Norsk Vann støttet forslagene til endring i forskrift 21.12.07 nr. 1745 om krav til vannmålere, og støtter også et målefeilkraft på $\pm 4\%$ for vann med temperatur opp til og med 30 grader celsius og $\pm 6\%$ for vann med en temperatur over 30 grader celsius – noe som da vil samsvare med krav i resten av Europa.

Uavhengig kontroll og tilsyn i byggesak

Norsk Vann ga i juni innspill til utredningen fra Oslo Economics AS og Holth & Winge AS om endringer på innretningen av uavhengig kontroll og tilsyn i byggesak. Økt bruk av uavhengig kontroll er et godt virkemiddel for å ivareta kvaliteten på utførte arbeider på en bedre måte. Siden utredningen har fokus på bygg, kan det imidlertid bli krevende å få forslagene til å fungere hensiktsmessig for ledningsanlegg, med den særskilte utfordringen at de plasseres under bakken. Bestemmelsene i plan- og bygningsloven må sikre at vann- og avløpsledningene får en utførelse, plassering og kvalitet for å kunne vare i 100 år. Dette må blant annet sikres gjennom kontroll og tilsyn i byggesaken.

Endring av drikkevannsforskriften

Norsk Vann sendte i september høringsuttalelse til forslag om endring av forskrift om vannforsyning og drikkevann (drikkevannsforskriften) til Mattilsynet. Hovedinntrykket av endringsforslagene er at disse er

fornuftige og tar inn føringer fra nytt drikkevannsdirektiv på en god måte. Imidlertid er det enkelte av forslagene som Norsk Vann mener ikke bør gjennomføres, og andre som kun kan gjennomføres gitt at det legges til rette for dette via annet arbeid.

Høringsuttalelsen inneholder blant annet en bekymring for manglende kompetanse og kapasitet i Mattilsynets organisasjon som utfordrer deres evne til å ivareta sine oppgaver på tilfredsstillende måte. Norsk Vann forventer at Mattilsynet fortsetter å innta en aktiv og kompetent rolle knyttet til sin uttalelses- og innsigelsesrett til plansaker etter plan- og bygningsloven. Dette er helt nødvendig for å få tilstrekkelig ivaretagelse av drikkevannshensyn og vannkildebeskyttelse.

Videre adresseres behovet for et nytt rapporteringssystem på drikkevannsområdet. Dagens løsning for rapportering til Mattilsynet (MATS) har store mangler og er uforholdsmessig arbeidskrevende for kommunene. Nye rapporteringskrav, slik forslaget innebærer, vil forverre situasjonen. Systemet må digitaliseres og endres for å få bedre kvalitet på dataene, oversikt over tilstanden i norsk vannforsyning, grunnlag for benchmarking og redusert tidsforbruk forbundet med rapporteringen.

I høringsuttalelsen støtter Norsk Vann at fylkeskommunen tar en aktiv rolle i planarbeidet og sikring av vannkilder der hensynene går på tvers av kommunegrensene, men det må tydeliggjøres at oppgaven begrenses til dette, slik at man unngår nok en aktør i en allerede fragmentert myndighetsstyring av sektoren.

Endring av IKS-loven

I september ga Norsk Vann sin høringsuttalelse til KDDs forslag til endringer i lov om interkommunale selskaper (IKS-loven) og en ny forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsmelding for interkommunale selskaper. Norsk Vann mener det er viktig at lovteksten som nå utformes ikke kommer i konflikt med selvkostregelverket.

Under følger noen av hovedpunktene i vår høringsuttalelse:

- Norsk Vann støtter departementets konklusjon om å ikke endre ansvarsformen eller å fjerne konkursforbundet i IKS-loven.
- Norsk Vann støtter departementets forslag om at innkalling og sakliste, kunngjøring av møte, og offentlige protokoller samt lyd- og bildeopptak, innføres for de interkommunale selskapenes representantskapsmøter. Norsk Vann støtter ikke at samme lovhjemmel innføres for styrene i de samme selskapene.

- Norsk Vann støtter departementets vurdering om å redusere sårbarheten blant de som er valgt inn i representantskapene hos de interkommunale selskapene. Norsk Vann mener at dette bør kunne reguleres i den enkelte selskapsavtale, og er dermed ikke enige i departementets vurdering om å lovfeste minst 2 varamedlemmer pr. valgte medlem.
- Norsk Vann mener at det i den nye lovteksten i IKS-loven eksplisitt bør stå at godtgjørelsen til vervene leder og nestleder i representantskapet skal betales av selskapene og kunne dekkes av selvkost. Den nye praksisen vil da ikke utfordre selvkost-regelverket.
- Norsk Vann vil understreke planenes viktighet i en sektor med så store og langsiktige investeringer. Våre IKS legger vedtatte planer til grunn i sitt arbeid. De påtar seg slik betydelig risiko når de iverksetter investeringsplanene gjennom anbudprosesser og bindene kontrakter. Det problematiseres at det kan få konsekvenser for et IKS dersom en kommune skulle bli registrert i ROBEK og slik få innskrenket mulighet til å finansiere vedtatte og iverksatte investerings-tiltak.

Håndtering av overvann i byggesaker

Norsk Vann sendte i oktober innspill til høring i Kommunal- og forvaltningskomiteen om endringer i plan- og bygningslovens regler om håndtering av overvann i byggesaker.

Norsk Vann var enig i forslagene til endringer i plan- og bygningsloven, men uttrykte samtidig stor bekymring over at foreslåtte endringer i forurensningsloven og vass- og avløpsanleggslova ennå ikke er fulgt opp. Det er nå syv år siden Overvannsutvalget leverte NOU 2015:16 til Klima- og miljødepartementet.

Vi mener at avløpsledningene ikke er dimensjonert for dagens og fremtidens klima kombinert med økende urbanisering. Det er ønskelig å sikre at mer av overvannet kan ledes trygt på overflaten gjennom flomveier, både når det bygges nytt og når kommunen gjør tiltak for å fjerne overvann fra eksisterende avløpsledninger. Dette krever tilrettelegging som forutsetter at ansvaret og finansieringen er avklart.

Våre viktigste innspill under høringen er ivarettatt i proposisjonen fra KDD som Stortinget har fått til behandling. Vi velger derfor å rette fokuset mot de forslagene som fortsatt, sju år etter at Overvannsutvalget leverte sin rapport, ikke er fulgt opp av KLD. Dette gjelder særlig de foreslåtte endringene i regelverket om forurensning og om de kommunale vann-tjenestene.

Innspill til Stortingsmelding om klimatilpasning

I slutten av oktober deltok Norsk Vann på innspillsmøte til regjeringens stortingsmelding om klimatilpasning. Her adresserte vi primært utfordringene med å håndtere store mengder overvann og behovet for statlige avklaringer knyttet til finansiering av forebyggende tiltak og erstatningsansvar etter skader. Norsk Vann forklarte også behovet for både å se på kommunenes mulighet for å finansiere forebyggende tiltak og å nyansere det omfattende ansvaret for skader.

Statsbudsjett 2023

Norsk Vann sendte i mars sine innspill til regjeringens arbeid med statsbudsjett 2023 på flere viktige områder for vannbransjen. Arbeidet ble fulgt opp gjennom møter med partiene, samt statsbudsjetthøringer i Stortingets Kommunal- og forvaltningskomité, Energi- og miljøkomité og Helse- og omsorgskomité. Følgende hovedbudskap ble sendt inn:

- At regjeringen må utvide program for teknologiutvikling i vannbransjen slik at ordningen også vil gjelde utfordringer på hele vann- og avløpsområdet. Det vil si at i løpet av 2023 bør ordningen opp til minst 25 millioner kr, og økes opp til minst 75 millioner kr de neste to årene.
- At regjeringen må sette av tilstrekkelig midler slik at Mattilsynet kan prioritere et konkret arbeid med å lage et nytt innrapporteringssystem for kommunene og vannverkseierne, som er både funksjonelt og brukervennlig, og som åpner for at kommunene kan sammenligne seg med og lære av hverandre.
- At regjeringen må sette av nok ressurser til Miljødirektoratet og Statsforvalteren for å sikre tilstrekkelig kapasitet og kompetanse. For å møte markedssvikten må myndighetene også få på plass en handlingsplan sammen med bransjen. Da kan man få prioritert de riktige prosjektene først og med det allokert ressursene til det beste for miljøet og mest mulig kostnadseffektivt for innbyggerne.
- At regjeringen må se på behovet for et statlig utredningsarbeid om hvordan et nasjonalt system for nødvanntutstyr kan organiseres. Her kan staten gjerne se på modellen fra Sverige.
- At finansieringen må opp for å sikre sårt tiltrengt vannkompetanse i årene som kommer, og at vi ber regjeringen flytte ingeniørutdanningen opp én kategori, til kategori D, med et langsiktig mål om plassering i kategori C.
- At utvikling av et godt innhold for kursaktivitet, teknologiutvikling og forskning ved Nasjonalt senter for vanninfrastruktur på Ås bidrar til fornyelse av kritisk vann- og avløpsinfrastruktur og det grønne skiftet. Norsk Vann ber regjeringen bidra til å fullfinansiere senteret med en ekstra bevilgning på anslagsvis 12 mill. kroner.

HOVEDMÅL 2:

Norsk Vann skal sikre at vannbransjen har fremtidsrettet kompetanse

Kurs og konferanser i 2022

Siden pandemien brøt ut i 2020 har Norsk Vanns kursavdeling, som så mange andre, måtte tenke nytt rundt gjennomføringen av kurs og arrangementer. Starten av 2022 ga også utfordringer med gjennomføring av fysiske kurs. Noen ble utsatt, men vi har klart å gjennomføre de oppsatte kursene i løpet av året. Flere arrangementer har en hybrid gjennomføring med tilbud om både fysisk og digital deltagelse. Noen av kursene har vi valgt å gjennomføre som ett fysisk og ett digitalt, da vi ser at medlemmene våre har ulike ønsker og behov. Den kompetansehevingen vi har hatt på digitale møteflater de siste to årene har endret måten vi tenker på, også etter pandemien. Med de gode erfaringene vi har gjort oss i løpet av året som har gått er digitale kurs og arrangementer et supplement til fysiske. For Norsk Vann handler det om å videreutvikle det fundamentet vi har bygd opp. Vi har også i løpet av 2022 sett at terskelen for deltagelse fra medlemmene blir lavere når vi har digitale møter og kurs, ettersom dette sparer deltakere for reise- og overnattingsutgifter, og ikke minst tid. Dette er noe vi skal ta med oss videre i planleggingen av fremtidige arrangementer.

På grunn av pandemien ble driftsoperatørkurs som var planlagt avsluttet på høsten 2021, forskjøvet til våren 2022, parallelt med nye kurs. Det nye forkurset for driftsoperatører og kurs i vannbehandling ble kjørt på våren. Kursene gjennomføres som blandet læring der vi har en eller to fysiske samlinger på 2-3 dager supplert med nettmøter. Forkurset ble i tillegg gjennomført på høsten. Vi fikk nyttige tilbakemeldinger for videre utvikling av kursene.

Beredskap og krisehåndtering i vannbransjen

Arbeidet med beredskap i 2022 har vært preget av utfordrende leveringssituasjon for kjemikalier, elektroniske produkter og andre innsatsfaktorer i vannbransjen. På kjemikalieområdet er Norsk Vann sekretariat for koordinering av dialogen mellom norske myndigheter ved Mattilsynet, Miljødirektoratet og DSB, og norske leverandører. Leverandørene er representert ved sin forening FLNV. Informasjon om leveringssituasjonen og betydningen av god dialog med leverandører, er jevnlig publisert på norsk vann.no. Egne erfaringsutvekslingsmøter innen beredskap med de største kommunene og interkommunale selskaper er gjennomført.

Informasjon om betydning av atomhendelser og beredskap ved slike hendelser, er formidlet til bransjen i

samarbeid med Mattilsynet og Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet gjennom artikler på norsk vann.no.

Nettverksgruppe for personer som arbeider med digital sikkerhet og automasjon i vannbransjen er opprettet. Gruppen har gjennomført to digitale møter, og vil fortsette arbeidet i 2023.

Samarbeidet mellom Norsk Vann og Høgskolen i Innlandet om studiet «Beredskap og krisehåndtering i vannbransjen» fortsatte i 2022. Grunnstudiet VA1 startet opp med 23 studenter høsten 2022. Parallelt startet andre kull på påbyggingsstudiet VA2. Disse 15 studentene får med seg verdifull kunnskap om ledelsesmodeller, krisehåndtering på ulike nivåer i en beredskapsorganisasjon, og samhandling i komplekse kriser. Når vi kommer til våren 2023, har 144 personer fra vannbransjen tilegnet seg svært nyttig kompetanse gjennom utdanningstilbudet. Tilbakemeldingene fra studentene er svært gode.

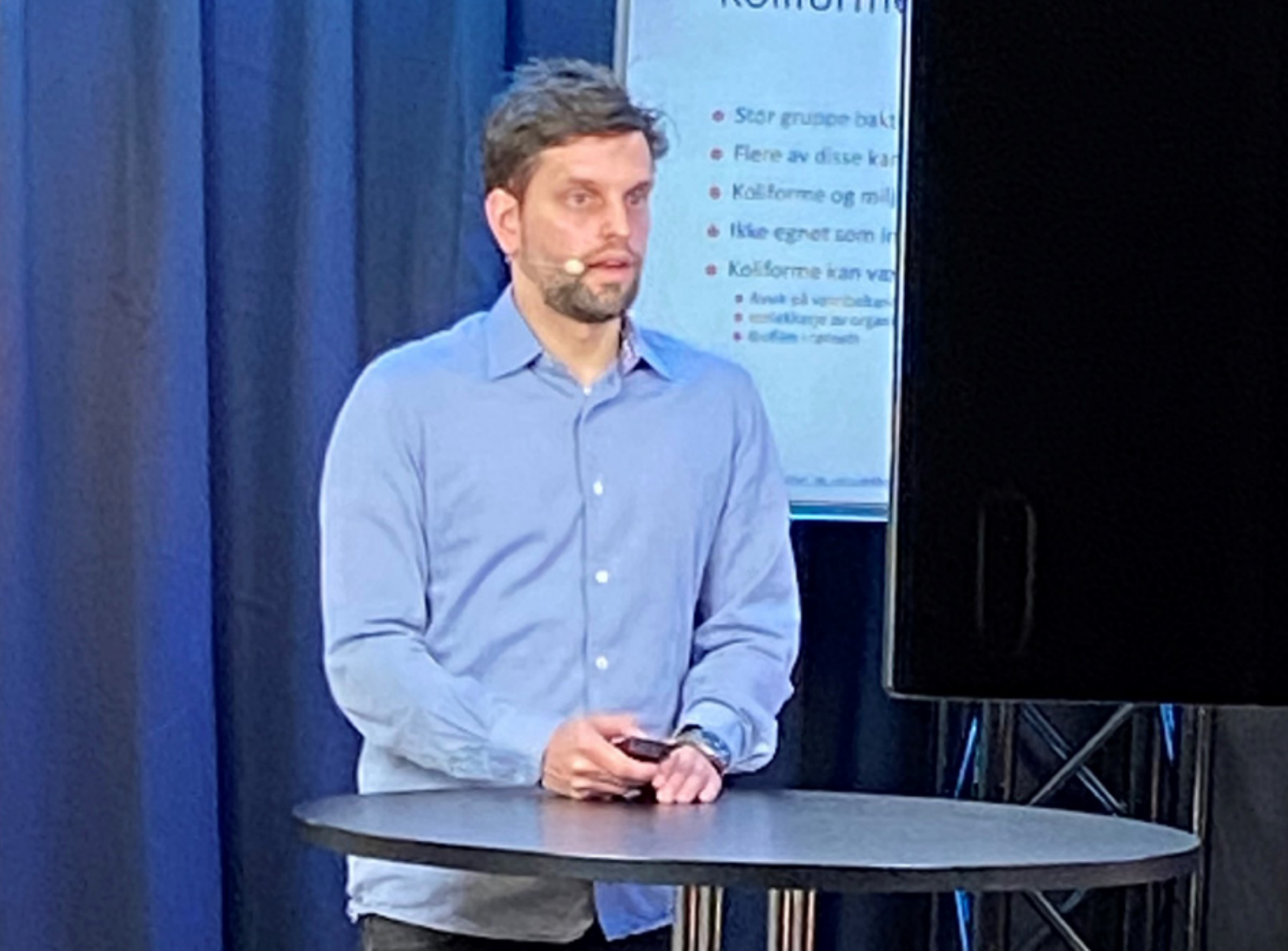
Omorganisering av driftsoperatørkurs

Det har i løpet av året blitt lagt ned betydelig arbeid i en ny måte å organisere driftsoperatørkursene på. Bakgrunnen for det har vært et behov for å digitalisere og fornye dagens læringsmateriell. Dette året har vi hatt fokus på utvikling av digitalt læremateriell for avløpskurs. Ferdigstilling og implementering/utrulling er noe forsinket og skjer først neste år.

Digital kursutvikling er et krevende arbeid. Særlig krevende er det for driftsoperatørkursene, som omfatter læringsmål som er rettet mot praktisk drift. Kursene skal ha en pedagogikk som treffer målgruppen, som samtidig er enkel og motiverende å følge uten at det går på bekostning av de sentrale læringsmålene. Pedagogikken som ble lagt til grunn for 3-ukerskursene i sin tid, ble utviklet eksternt av et pedagogisk fagmiljø.

Norsk Vann har derfor valgt å gå ut i markedet for å skaffe ekspertise til å lage neste generasjons driftsoperatørkurs (kurset innen vannbehandling ble ferdigstilt i 2021 og gjennomført våren 2022).

Utvikling av nytt kurs innen avløpsrensing er forsinket og skal være ferdig utviklet i løpet av 2023. En omfattende anbudskonkurranse høsten 2022 resulterte i utviklingskontrakt med Cimple AS, som utvikler og drifter e-læring innen en rekke fagområder for mange kunder i privat og offentlig sektor.

Fredrik Jordhøy i FHI holdt innlegg om mikrobiologiske drikkevannsanalyser på digitalt fagtreff 2022.

Konferanser

Norsk Vanns fagtreff ble arrangert 7.-9. mars. Vi gikk for en heldigital løsning fra studio på Hamar på grunn av koronausikkerheten. Norsk Vanns årskonferanse ble gjennomført fysisk 5.-7. september i Drammen, og konferansen ble også streamet. Årets siste konferanse, Vann- og avløpsjus, ble arrangert 30. november - 1. desember. Også denne ble arrangert som en hybrid-konferanse med deltakere både i salen og digitalt.

ADK-ordningen

Vann- og avløpsledninger skal leve i minst 100 år. De skal bidra til rent og sikkert drikkevann til forbrukerne og hindre forurensende utslipp til miljøet. Da må ledninger legges med høy kvalitet og være riktig utført, og de som skal utføre arbeidet må ha tilstrekkelig kompetanse. Det er anleggseier (kommuner eller VA-sammenslutninger) som stiller krav til hvilken kompetanse utførende entreprenør på deres anlegg skal ha. ADK1 opplæringen er en sertifiseringsordning som staten regulerte gjennom en forskrift fram til 1999. Ordningen ble videreført av Norsk Vann (den gang Norvar) og styres gjennom «Rådet for opplæringsordning ADK 1 sertifisering» med representanter fra Rørentreprenørene Norge, Maskinentreprenørenes Forbund, Norsk Vann, lærestedene og anleggseier

(rådets leder). ADK-ordningen har egen årsrapport som du finner på va-kompetanse.no.

Nasjonalt senter for vanninfrastruktur

Senteret skal være et samlingspunkt for hele vannbransjen. Det skal bidra til nødvendig kompetanseløft på alle nivå for å ruste sektoren til å håndtere driftsforhold og de store fornyelsene i ledningsnett i årene framover. Kurs og formidling av kunnskap til driftspersonell og studenter vil være viktige aktiviteter når senteret åpner i løpet av 2023. Det er også utstyrt for å drive avansert testing og simulering på et fullskala ledningsnett som ikke driftes med kunder. Nye gravemetoder kan demonstreres og trenes på, og framfor alt vil senteret være et sted hvor hele verdikjeden kan finne partnerskap og sammen finne konsepter for smart ledningsfornyelse.

I 2022 ble det tatt beslutning om å etablere senteret først gjennom et byggetrinn 1, på grunn av utfordringene med å fullfinansiere til sentralbygget som opprinnelig var planlagt. I byggetrinn 1 etableres et trenings- og testfelt i tråd med de opprinnelige planene, som vil dekke alle behov for planlagt undervisning, demonstrasjoner og trening på ledningsnett. I tillegg bygges det et mindre driftsbygg som skal romme

tekniske installasjoner, kontor og et mindre undervisnings- og demorom. Byggestart er vinteren 2022/23 og de første aktivitetene ved senteret planlegges høsten 2023. Det er videre planen at et byggetrinn 2 skal komme på plass i løpet av noen års drift og når finansiering for dette er på plass.

Senteret rekrutterte i 2022 en ny stilling som prosjektleder for kursaktivitet, og for øvrig drives utviklingsarbeidet av daglig leder Sjur Tveite med støtte av kapasitet fra eierne ved nærliggende kommuner, Norsk Vann og NMBU.

Rekruttering traineeVANN

Norsk Vanns traineeordning startet opp i 2015 med 3 traineer plassert i bedrifter på Østlandet. I 2022 bestod Norsk Vanns traineeordning av 11 traineer (kull 6 og 7) og 9 traineer (kull 7 og 8). Et traineeløp starter og avslutter 1. september. Om høsten fikk vi også en økning i antall traineebedrifter og ordningen teller nå 33 bedrifter fra Kirkenes i nord til Kristiansand i sør, Stavanger/Bergen i vest til Kongsvinger i øst.

Trainee-bedriftene tilbyr et 2-års løp fordelt på 3 bedrifter à 8 måneder. Hver modul er tilpasset utfordringer og arbeidsoppgaver bedriften besitter.

I forkant av rekruttering til nytt kull holdt flere av traineene innlegg på ulike studiesteder.

Opptaksdagen til kull 9 (de som begynner traineeløpet i 2023) ble gjennomført heldigitalt i november. Delta-ende var bedrifter fra hele Norge og studenter fra

inn- og utland. Nåværende traineer bemannet digitalt minglerom, bedriftene gjennomførte speedintervjuer og gruppeoppgavene ble en case der bedriftene fulgte kandidatens innsats via videolink. Traineeløpene var satt på forhånd, og kandidatene hadde søkt seg til de enkelte løp. Resultatet ble tilbud til 13 gode kandidater.

Samarbeid med høgszkoler og universiteter

Norsk Vann, RIF og utdanningsinstitusjonene innen VA har et årlig nettverkstreff der utdanningsinstitusjonene og bransjen møtes for faglig prat og informasjonsdeling. Formålet med samlingen er å utveksle nyheter, få felles forståelse og diskutere felles problemstillinger. Samlingen trenger et ansiktsløft og ble derfor utsatt et år for å skaffe et bedre grunnlag for fremtiden.

I stedet utfordret Norsk Vann Høgskolen i Østfold, Høgskolen Vestland og Oslo Met til et samarbeid rundt utveksling av informasjon, hjelpe hverandre med undervisning og gi studentene et bredt tilbud. De tre studiestedene har tatt utfordringen, de har holdt/planlegger gjesteforelesninger hos hverandre, gitt hverandre tips til befaringer og blitt en støtte i hverdagen. Ønsket til Norsk Vann er å se hvordan effekten av et samarbeid kan gi økt interesse for faget sett fra studentenes side, samt styrke undervisningssituasjonen ved et studiested. Samarbeidet har også resultert i ønske om å videreutvikle lærebokmaterieil.

Rekruttering generelt

Norsk Vann har etablert nettsiden jobbmedvann.no, der vi samler alt rundt rekruttering til vannbransjen. Siden skal fungere som en landingsside for annen eksternt

VA-yngre arrangerte årsseminar på Oscarsborg festning utenfor Drøbak med 156 deltagere.

rettet informasjons- og markedsføringsaktivitet. Her finnes det intervjuer med traineer og ansatte, informasjon om karrieredager og studiemuligheter, traineeløp og kommunikasjon. Vi har gått aktivt ut i sosiale media og benytter #jobbmedvann som en synlighetsfaktor. Norsk Vann har tatt i bruk sine egne sosiale medierkanaler, samt knyttet til oss aktive bidragsyttere på LinkedIn og Tiktok til å spre vannbudskapet. Vi jobber nå med å sy dette sammen til en mer helhetlig kampanje, som kan virke over noen år.

VA-yngre

VA-yngre har i flere år hatt et aktivt arbeidende arbeidsutvalg som ønsker å synliggjøre og tilrettelegge for medlemmene. Det er arrangert lokale faglige samlinger med sosialt tilsnitt i Ålesund, Tromsø, Kristiansand, Trondheim og Stavanger, alle med god deltagelse. I august var det årsseminar på Oscarsborg med 156 deltagere som fikk et innblikk i fremtidens muligheter, diskutere faglige utfordringer, knytte kontaktnett, samt omvisning på Veas og VA-prosjektene på Spikkestad. I tillegg holdt VA-yngre innlegg på VA-konferansen og Årskonferansen, ble tatt opp som medlem i arrangementskomiteene for Innovasjonskonferansen og Norsk Vanns fagtreff, samt i styret i Norsk Vann. Det aktive utadrettede arbeidet for synliggjøring av unges evner og styrker har ført til at blant annet SSTT, Tekna og Hallingtreff ønsker å benytte seg av VA-yngres kompetanse.

VA-yngre hadde en stor delegasjon på IWA-konferansen i København, og ga blant annet reise- stipend til studenter.

Vann- og avløpsjuskonferansen ble gjennomført på Gardermoen i slutten av november.

Justilbudet

Norsk Vanns juridiske veiledning er populær, og behovet for bistand, opplæring og oppdatering er stort blant våre medlemmer. Det åpent tilgjengelige tilbudet på vår nettside va-jus.no hadde også i 2022 gode besøkstall, og Norsk Vanns jurister svarte i tillegg på ca. 250 spørsmål fra andelseierne om store og små juridiske problemstillinger. Dette er noen færre enn i 2021, men en del av henvendelsene genererer oppfølgingsspørsmål eller inneholder komplekse problemstillinger. Noen av spørsmålene må også diskuteres med flere ansatte i Norsk Vann for å kunne besvares på en utfyllende måte.

Vi gjennomførte to kurs i vann- og avløpsrett i løpet av året. 16.- 18. februar ble det avholdt digitalt kurs i vann- og avløpsrett med 25 deltagere. 20.-22. september gjennomførte 29 deltagere samme kurs med fysisk deltagelse i Oslo.

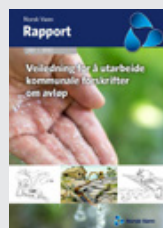
30.11-01.12 ble Vann- og avløpsjuskonferansen arrangert på Gardermoen. Dette ble også i år gjennomført som et hybridarrangement med til sammen 194 deltagere. Dette er en liten nedgang fra 2021 til tross for at evalueringen og andre tilbakemeldinger viste at programmet var svært bra og ikke minst aktuelt.

Resultater fra Norsk Vann Prosjekt

Norsk Vanns prosjektsystem er en viktig bærebjelke for kunnskapsutvikling og kunnskapsdeling på vannområdet. Gjennom prosjektene engasjeres ressurspersoner og kompetansemiljøer slik at utfordringer for vannbransjen løses sammen. Mange av Norsk Vanns medlemmer er aktive og bidrar tungt inn i dette arbeidet. Kunnskapsutviklingen legger blant annet grunnlag for kurs, beste praksis, Vannstandard, dialog med myndigheter og arbeid med rammevilkår. Arbeid med prosjekter er følgelig et viktig fundament for Norsk Vanns arbeid.

Deltakelse i Norsk Vanns prosjektsystem er forbeholdt andelseierne. Ca. 94 % av andelseiernes innbyggere er representert i prosjektsystemet. Prosjektforslag fremmes av komiteer, arbeidsgrupper og medlemmer. De innkomne forslagene prioriteres etter et sett med kriterier vedtatt av årsmøtet, og prosjektgjennomføringen styres av representanter for andelseierne. De aller fleste prosjekter munner ut i en rapport/veiledning. Disse er fritt tilgjengelig for alle deltakere i prosjektsystemet og for organisasjoner/firmaer som abonnerer på prosjektresultatene. For øvrig formidles resultatene gjennom artikler, foredrag osv.

Veiledning for å utarbeide kommunale forskrifter om avløp (267)

Denne veiledningen beskriver hva kommunene kan definere inn i sine forskrifter og viser hvordan kommunene kan gå frem for å fastsette dem. Den peker på at kommunen på en del områder heller kan benytte enkeltvedtak, bestemmelser til arealplan, veiledning til innbyggerne og interne retningslinjer for å oppnå gode, lokale løsninger, uten å bruke lokal forskrift. I den siste delen gir veiledningen råd for hvordan kommunen bør benytte de enkelte forskriftshjemlene med forslag til hvordan den enkelte forskriften kan se ut.

PFAS i råvann og drikkevann fra Norge (268)

PFAS er en gruppe miljøgifter som i dag finnes i de fleste økosystemer. Norge har ikke hatt produksjon av PFAS, men PFOS har vært brukt i brannskum, og PFOS og andre PFAS har vært brukt noen steder i industriell anvendelse. Norge har rapportert få analyser av PFAS i drikkevann, og denne rapporten er derfor et bidrag for å fremskaffe mer informasjon om nivåer av ulike PFAS i råvann og drikkevann fra norske vannverk. Totalt 11 kommuner, kommunale foretak og interkommunale selskaper, med totalt 20 ulike drikkevannskilder (innsjøer, elv), har deltatt i prosjektet. Noen av de deltakende vannverkene har hatt historiske aktiviteter i nedbørfeltet som kan medføre tilførsel av PFAS til råvannet, som brannøvingsfelt og industri som har benyttet PFAS i produksjonen, mens andre ble ansett å være «uberørte».

Risikovurdering av bergsprengte drikkevannsmagasin (269)

Denne rapporten gir vannverkseiere med ansvar for drikkevannsmagasin i berg en faglig veiledning for å foreta en vurdering av egne magasin, avdekke eventuelle mangler og forbedringspunkt, samt å kunne vurdere hvilke tiltak som er nødvendige for å bedre sikkerheten.

Helsemessig sikker drift av vannledningsnett - prosedyrer og anbefalinger (270)

Når nødvendig vedlikeholds- og reparasjonsarbeid gjør vannledningene trykløse, kan det oppstå fare for å få forurensninger inn i ledningsnett. Denne risikoen må

vi minimere. Rapporten beskriver anbefalte rutiner for å ivareta helsemessig sikkerhet ved arbeid på distribusjonsnett for drikkevann.

Åpen fordrøyning - Etablering av anlegg for permanente og midlertidige vannspeil med dybde over 20 cm (271)

Rapporten utreder rammebetingelser og beste praksis for en sikker utforming av åpne overvannsløsninger og oversvømmelsesarealer i

Skandinavia. Den fokuserer på bruk av åpne overvannsløsninger med både permanent og midlertidig vannspeil og dybde over 20 cm. Ved å følge anbefalingene i rapporten, kan prosjekterende anbefale trygge løsninger uten inngjerding også ved større vanddybder. Rapporten kan benyttes av VA-faglig personell, arealplanleggere og landskapsarkitekter som jobber med åpen overvannshåndtering. Som tillegg til denne rapporten er det publisert en kortfattet veileder, Norsk Vann rapport 272/2022.

Sikker utforming av åpne overvannsløsninger (272)

Dette er en kortfattet veileder som er et tillegg til rapport 271/2022: Åpen fordrøyning - Etablering av anlegg for permanente og midlertidige vannspeil med dybde over 20 cm. Veilederen oppsummerer ulike

tiltak som kan benyttes for å oppnå trygg utforming av åpne vannspeil. En sjekklister som kan benyttes for risikovurdering ved planlegging og prosjektering utgjør en viktig del av veilederen.

Veileder i samfunnsøkonomiske analyser for vannbransjen (273)

Kommunal sektor er i motsetning til statlig sektor ikke pålagt å gjennomføre samfunnsøkonomiske analyser i utbyggings- og investeringsprosjekter. Formålet med denne veilederen er å sette vann-

og avløpssektoren på sporet av denne typen analyser. Det er første gang en slik veileder er laget for vår bransje, og det blir spennende å se om den blir tatt i bruk av kommunene og selskapene innenfor vann og avløp.

Denne veilederen vil gi deg som leser forståelsen av samfunnsøkonomiske analyser og gi en kort innføring i hvordan du kan bruke denne metodikken. Veilederen tar for seg åtte faser i å gjennomføre samfunnsøkonomisk analyse. Alle fasene er forsøkt anvendt på konkrete eksempler, tre ulike fra Fredrikstad kommune, GIVAS IKS og Narvik Vann KF. Dette vil forhåpentligvis gjøre at veilederen blir enklere å bruke.

Korrosjonsbeskyttelse - erfaring og ny kunnskap (274)

Rapporten gir en oversikt over oppdatert kunnskap og driftserfaringer innen korrosjonsbeskyttelse ved vannbehandling de siste 20 år for å hjelpe vannverkseiere, driftspersonell og rådgivere med å

planlegge og drifte vannforsyningssystemet på en slik måte at man opprettholder god vannkvalitet i distribusjonssystemet og derigjennom sikrer best mulig beskyttelse av vannforsyningsinfrastrukturen mot korrosiv nedbrytning.

Rapporten inneholder råd om valg og drift av korrosjonsbeskyttende karbonatisering og vannglass dosering, samt om drift av vannforsyningssystemet ut fra råvannskvalitet, materialer i distribusjonssystemet og hvilken vannkvalitet som må opprettholdes i distribusjonssystemet under de gitte forholdene for å unngå innvendig korrosjon av materialer i distribusjonssystemet.

HOVEDMÅL 3:

Norsk Vann skal stimulere til innovasjon og at vannbransjen tar en tydelig posisjon i det grønne skiftet

Nasjonal bærekraftstrategi for vannbransjen

De aller fleste kommuner og virksomheter har eller er i ferd med å integrere bærekraft som en del av virksomhetsstyringen. Førrige bærekraftstrategi fra 2017 måtte oppdateres, og Norsk Vanns Årsmøte vedtok derfor i 2022 en ny bærekraftstrategi for vannbransjen fram mot 2030. Målene for strategien er:

- Godt, nok og sikkert drikkevann
- Redusere utslipp og bidra til god kjemisk og økologisk tilstand i vannforekomstene
- Klimatilpasning og overvannshåndtering som skaper blågrønne byer og bomiljø
- Redusere klimafotavtrykket og bidra til lavutslipps-samfunnet
- Verdiskaping ved gjenvinning og bruk av ressursene i vann, avløpsvann og slam
- Effektive VA-tjenester og akseptable VA-gebyr
- Organisering og kompetanse for omstilling og for å styrke rekrutteringen

Videre arbeid består blant annet av utvikling av indikatorer for måloppnåelse, noe som vil skje i tilknytning til videre utvikling av bedreVANN, som inneholder indikatorer på en del relevante områder. Medlemmenes oppslutning om og bruk av bedreVANN vil fortsatt være avgjørende for hvor vellykket satsingen blir. I tillegg vil det være aktuelt med nye prosjekter gjennom Norsk Vanns prosjektsystem, på områder der det er behov for flere og bedre verktøy til arbeidet med en mer bærekraftig vann- og avløps-tjeneste.

Norsk Vanns Bærekraftsmål	Forslag til bærekraftig omstilling og tiltak
Godt, nok og sikkert drikkevann	- Regionale vannforsyningsplaner for langsiktig og robust vannforsyningsinfrastruktur - Redusere vanntapet for å øke sikkerheten og redusere vannbehovet - Redusere bruk av drikkevann til formål som ikke krever drikkevannskvalitet - Alt forbruk må måles samt digitalisere vannforbruks-/vanntapsovervåkingen
Redusere utslipp og bidra til god kjemisk og økologisk tilstand i vannforekomstene	- Regional renseinfrastruktur må vurderes for bedre miljø/økonomisk bærekraft - Økt innsats for forebygging, kildeopsporing og kontroll med påslipp av uønskede stoffer - Øke kunnskapen om problemet og løsninger for et giftfritt kretsløp
Klimatilpasning og overvannshåndtering som skaper blågrønne byer og bomiljø	- Øke blågrønn faktor/økt biologisk mangfold i byrom og bomiljø som del av LOD - I større grad separere overvann fra spillvannsnett - Kommunal overvannstrategi som er forankret i planverket med ansvarsavklaring - Bruke samfunnsøkonomiske analyser i prioriteringen av tiltak mot akseptabel risiko
Redusere klimafotavtrykket og bidra til lavutslippssamfunnet	- Redusere direkte utslipp fra biogassproduksjon, N-rensing og avløpsvann - Redusere energiforbruk og fotavtrykket fra energibruk og øke energiproduksjonen - Redusere forbruket og fotavtrykket fra bruk av kjemikalier og øvrig innsatsfaktorer - Redusere avtrykket fra investeringer m/verktøy som CEEQUAL & LCA/LCC analyser - Bidra til utslippsreduksjoner i andre sektorer m/biodrivstoff og slamprodukter
Verdiskaping ved gjenvinning og bruk av ressursene i vann, avløpsvann og slam	- Nye anlegg designes for ressursgjenvinning som balanserer miljø og økonomi - Øke produksjon av varme og strøm fra avløpsvann og på vannanlegg - Øke produksjonen av biogass på egne anlegg eller i samarbeid med andre - Bedre kvalitet på slam og biorest for å øke potensialet for bruk og ev. salg - Øke produksjon av råstoff til gjødselprodukter
Effektive VA-tjenester og akseptable VA-gebyr	- Optimalisere infrastrukturen for bærekraftige kostnader i levetiden - Optimalisere energibruk, kjemikalier og øvrig forbruksmaterieell - Økt grad av digitalisering og automatisering - Skape inntekter fra salg av gjenvunne ressurser som reduserer selvkost
Organisering og kompetanse for omstilling og styrke rekrutteringen	- Styrke kjernekompetanse i VA-organisasjonen eller ved interkommunalt samarbeid - Aktivt bærekraftarbeid synliggjøres for å øke attraktiviteten mht. rekruttering - Hindre kryss-subsidiering mot selvkost ved regnskaps- og organisatoriske skiller

Teknologiutvikling og innovasjon

Program for teknologiutvikling i vannbransjen forvaltes av Folkehelseinstituttet og retter seg mot kommunene som vannverkseier og eier av infrastruktur knyttet til drikkevannsforsyning. I 2022 deltok Norsk Vann i fire av prosjektene som fikk midler fra programmet i 2021. Dette var prosjektene «Ny kunnskap om filterdrift og kunnskap om mikrobiologisk liv i ozonering-biofilteringsanlegg (IVAR IKS)», «Effekt av koagulering/ultrafiltrering på råvann med betydelig innhold av PFAS og partikler (Modum kommune)», «Uttesting av

stikkledninger i varerør (Drammen kommune)» og «Tryggere vannforsyning gjennom økt bruk av vannstrømpe ved renovering av vannledninger (Oslo VAV)». Disse prosjektene gjennomføres i samarbeid med andre kommuner, FoU-miljøer og/eller leverandører. FHI-ordningen kan sees på som et lavterskeltilbud i forhold til ordinære utlysninger fra for eksempel Forskningsrådet, med forholdsvis enkel søknadsprosess og mindre krav til forskningshøyde. I 2022 var Norsk Vann også aktive pådrivere for at kommuner skal etablere søknader, og deltok som

partner i et nytt prosjekt: «Hvordan sikre tette vannledninger med elektromuffesveis (Oslo VAV)». Norsk Vann jobber for at det skal etableres en tilsvarende ordning på avløpsområdet.

Norsk Vann deltok i 2022 også i andre FoU-prosjekter med støtte fra Forskningsrådet, deriblant «LEAKNOR – lekkasjereduksjon i Norges drikkevannsnett» som ledes av Oslo VAV og «B for VA-nett-brukervennlig verktøy for planlegging og fornyelse av VA-nett», som ledes av Drammen kommune. Prosjektene BARRiNOR som ser på «metoder for å kartlegge og overvåke hygieniske barrierer ved norske vannbehandlingsanlegg» og SLAMiNOR som omhandler «optimal behandling og disponering av vannverkslam og returstrømmer», der henholdsvis 12 og 9 vannverk deltar, er pågående Norsk Vann prosjekter der spleiselag bidrar med finansiering av FoU.

Norsk Vann deltok i styret i foreningen VAnnforsk, for å fremme samarbeid i hele vannbransjens verdikjede og sikre god koordinering med eget innovasjonsarbeid. VAnnforsk hadde i 2022 avtale med SINTEF om sekretærtjeneste. I 2022 ble det satt i gang en webinarserie med direktesendte en-times webinarer annenhver fredag. Her ble resultater fra pågående FoU-prosjekter og innovasjonsaktiviteter presentert. Webinarserien var populær og fortsetter i 2023.

Vannbransjens innovasjonskonferanse ble arrangert på Hellerudsletta den 8. desember 2022 med Norsk Vann som medarrangør, i samarbeid med Tekna, VA-yngre, Vannklyngen, Multiconsult, VAnnforsk, Vannfakta og Folkehelseinstituttet.

Samarbeidet med Nasjonalt program for leverandørutvikling har fortsatt i 2022, blant annet gjennom ulike initiativ på avløpsområdet.

Sirkulær økonomi

Vann- og avløpsanleggene i kommunene kan bidra til det grønne skiftet og en mer sirkulær økonomi, gjennom blant annet økt produksjon av ren energi og biogass, og økt utnyttelse av ressursene i avløpet. Flere pågående prosjekter der Norsk Vann og enkelte medlemmer er involvert adresserer sirkulær økonomi, som EU-prosjektet Wider Uptake.

For å realisere potensialet i den sirkulære økonomien er det behov for mer fremtidsrettede og avklarte rammebetingelser på avløps- og gjødselvarerområdet, for å kunne utvikle dagens avløpsrensaneanlegg til morgendagens ressursbehandlingsanlegg. Norsk Vann er tydelig i dialog med myndighetene på at vi trenger:

- Regelverk som stimulerer til å lage nye produkt basert på kretslopsressurser
- Regelverk som stimulerer til innovasjon og til å lage nye produkter basert på ressursene
- Ikke-diskriminerende regelverk som ikke skiller på opphavet til det nye produktet, men som stiller nødvendige kvalitetskrav til sluttproduktet
- End-of-waste kriterier

En fungerende sirkulær økonomi må også sikre at forurensninger og miljøgifter ikke spres videre i kretsløpet. Et ledd i dette er et pågående Norsk Vann-prosjekt som skal bidra til å etablere en strategi for den norske vannbransjen med hensyn til en helhetlig tilnærming til kilder og tiltak for mikroforurensninger og legemidler som havner i miljøet, spesielt via utslipp til avløpsvann, avløpsslam og resipient.

Gjeldende forskrift om gjødselvarer (gjødselvarerforskriften) regulerer kvalitetskrav og bruksområder for avløpsslam, og har vært under revisjon siden 2010. Et forslag til nytt regelverk ble levert fra direktoratsgruppen til Klima- og miljødepartementet og Landbruks- og matdepartementet i 2018, men noe forslag har ikke vært sendt på høring fra departementene.

Norsk Vann har et pågående prosjekt med tittel Nasjonal slamstrategi. Prosjektet skal blant annet kartlegge dagens og framtidig slamproduksjon, kartlegge og vurdere behandlingsteknologier for avløpsslam med sikte på utnyttelse av ressursene i avløpsslam.

Prosjektet skal også se på muligheter og barrierer for en effektiv utnyttelse av ressursene i avløpsslam, markedsmuligheter og aktuelle forretningsmodeller for slam og slambaserte produkter, organisatoriske behov og utfordringer ved etablering av felles behandlingsanlegg og eventuelt behov for endringer i rammebetingelsene.

HOVEDMÅL 4:

Norsk Vann skal stimulere til økt effektivitet og gjennomføringsevne i vannbransjen

Videre arbeid med organisering i vannbransjen

Etter at arbeidsgruppen for effektiv organisering av vann- og avløpstjenestene la frem sin rapport i juni 2021, har dette temaet blitt fulgt opp også av andre. I januar ble mulighetsstudien for VA-sektoren lagt frem av Oslo Economics, COWI og Kinei på vegne av Kommunal- og distriktsdepartementet, Klima- og miljødepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet. Den konkluderte blant annet med at bedre organisering, økt kompetanse og riktig bruk av teknologi og arbeidsmetoder er nøkkelfaktorer for en mer effektiv vann- og avløpssektor.

– Vi kjenner igjen mye av grunnlaget i mulighetsstudien fra våre egne rapporter og vår benchmarking bedreVANN, og bransjen har selv pekt på de samme utfordringene og behovene for å finne sammen om nye og mer effektive løsninger. En mer helhetlig og koordinert statlig styring, særlig på avløpshåndtering, mener vi også er klokt når vi ser utfordringene vi står overfor for eksempel med tanke på Oslofjorden. Dette er tiltak vi har etterspurt lenge, sier direktør i Norsk Vann, Thomas Breen om rapporten.

Mulighetsstudie for VA-sektoren med samfunnsøkonomiske analyser

På oppdrag for Kommunal- og distriktsdepartementet, Klima- og miljødepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet

Oslo Economics, COWI og Kinei

oslo**economics** COWI kinei

I mai vedtok KS sitt landsstyre en resolusjon om vann og avløp, hvor det blant annet stod at «Landsstyret i KS forutsetter at VA er, og fortsatt må være, en kommunal oppgave. Vann og avløp er avgjørende for kommunenes tilrettelegging for gode, sikre og trygge lokalsamfunn, og ikke minst attraktive bo- og næringsområder. Oppgradering av vann- og avløpsnett som både reduserer vannlekkasjen i nettet og møter nåværende og kommende rensekraft til lavest mulig kostnad for innbyggerne og samfunnet, må forbli et kommunalt ansvar.»

Norsk Vann arbeidet med disse rapportene gjennom 2022, med involvering av medlemmene, og årsmøtet vedtok i september en egen uttalelse om det videre arbeidet med organisering i bransjen, gjengitt under:

Vannbransjen står foran en betydelig oppgave i årene som kommer. Bransjen må sikres gjennomføringsevne i alle ledd. En god gjennomføringsevne krever både kompetanse og ikke minst kapasitet i kommuner og kommunalt eide selskaper, rådgiverbransjen, entreprenører og leverandører. Skal vi sikre oss en bærekraftig leveranse for de kommende generasjoner bør vi ta inn over oss at vi også må se på måten vi organiserer tjenestene på. Det er store og komplekse spørsmål som stilles og kommunene har veldig forskjellig utgangspunkt for sine leveranser.

Norsk Vann må bidra til en god og konstruktiv debatt om kvaliteten på vann- og avløpstjenestene. Norsk Vann har kommuner, kommunalt eide selskaper og driftsassistanser som andelseiere, og representerer 324 av 356 norske kommuner. Som en bred medlemsorganisasjon kan det være krevende for Norsk Vann å ha en klar holdning om at den ene eller andre måten å organisere tjenestetilbudet på er den beste. Det viktigste er at Norsk Vann tar en aktiv rolle med å fremskaffe et videre godt faktagrunnlag, slik at kommunene som ønsker å se på organisering kan få et godt beslutningsgrunnlag. Norsk Vann bør også stimulere til økt samarbeid mellom kommunene for å levere gode vann- og avløpstjenester som overholder myndighetskravene og som sikrer rekruttering gjennom store og gode fagmiljøer.

Organisering av tjenestetilbudet bestemmes av de krav som statlige myndigheter setter, og hva politisk

og administrativ ledelse i den enkelte kommune bestemmer. Norsk Vann og våre medlemmer kan bidra med å sette temaet på dagsorden og sørge for å gi gode beslutningsgrunnlag for den enkelte kommune.

1. Årsmøtet i Norsk Vann mener at vann- og avløpstjenestene også i fremtiden skal være en kommunal oppgave, som kan løses organisatorisk i en kommunal enhet, kommunalt foretak, kommunalt aksjeselskap, interkommunalt selskap, kommunalt oppgavefellesskap eller vertskommunesamarbeid.
2. Årsmøtet i Norsk Vann mener at organisering ikke er et mål i seg selv, men et virkemiddel, hvor den enkelte kommune (andelseier) må ha et bevisst forhold til hensiktsmessig organisering av vann- og avløpstjenestene for å løse tjenesteproduksjonen sin innenfor de krav som til enhver tid gjelder. Norsk Vann skal tilrettelegge ved å gi gode fakta- og kunnskapsgrunnlag.
3. Årsmøtet i Norsk Vann mener at kommunene og de kommunalt eide selskapene bør ha et minimum av kjerneoppgaver i egen organisasjon.
4. Årsmøtet i Norsk Vann oppfordrer til mer samarbeid mellom kommunene for å løse viktige oppgaver for vann- og avløpstjenestene, innenfor rammene staten bestemmer, slik som blant annet felles prosessanlegg, felles driftsenhet, felles administrative oppgaver og andre aktuelle oppgaver.

Samarbeid med andre

Norsk Vann har et godt samarbeid med Leverandørutviklingsprogrammet (LUP), som eies av KS, NHO, Innovasjon Norge og Forskningsrådet.

I 2022 tok Norsk Vann sammen med LUP et initiativ til samarbeid mellom kommuner i området fra Grenland, Vestfold og Drammensregionen. Tema for samarbeidet er «Samhandling for slambehandling - hvordan rigge prosessen for å lykkes med anskaffelse av en løsning». 13 kommuner fra denne regionen har inngått et forpliktende samarbeid.

bedreVANN-resultater

bedreVANN-rapporten sammenstiller resultatene for deltakerkommunene, og angir historisk utvikling av resultatene med vurderinger i forhold til lover og forskrifter samt målene for bærekraft. 77 kommuner og 9 interkommunale selskaper deltok i 2022, med resultater for 2021, der 3.54 millioner innbyggere er tilknyttet VA-tjenestene. Dette utgjør 78 % av innbyggerne som er tilknyttet kommunalt nett i Norge. Datagrunnlaget for bedreVANN på nivå 1 er hovedsakelig importerte data fra KOSTRA, Mattilsynet og Miljødirektoratet fra kommunenes pålagte rapportering. En del supplerende data om tjenestekvalitet,

Årets bedreVANN-kommune for 2021 ble Klepp, som mottok prisen på Årskonferansen i september,

energi (nivå 2) og investeringer (nivå 3) har deltakerne rapportert direkte til bedreVANN. Alle informasjonsmøter og styringsgruppemøter har i 2022 blitt gjennomført digitalt. Rapporten er tilgjengelig for alle og kan lastes ned fra bedrevann.no. Her ligger også åpne web-rapporter med mulighet for å benchmarke deltagerkommunenes resultater med andre utvalgte kommuners tilstand og kostnader for vann- og avløpstjenestene. Årets bedreVANN-kommune for 2021 ble Klepp, som mottok pris på Årskonferansen i september.

Arbeidsgruppe smarte vannmålere

Styret i Norsk Vann opprettet i 2018 arbeidsgruppen «Smarte vannmålere», som fikk et omfattende mandat. Oppdraget innebar blant annet å avklare juridiske forhold ved et samarbeid mellom nettselskaper og kommuner/vannverk om innsamling og håndtering av vannforbruksdata. Videre å vurdere tekniske løsninger for håndtering av data, trådløse dataoverføringsløsninger samt vurdering av hvordan vannmålere kan bidra til driftsoptimalisering. Etter som tiden har gått har flere av problemstillingene i mandatet fått ulik aktualitet. Samhandling med nettselskaper synes ikke aktuelt da infrastruktur for innhenting av elektriske måledata er ferdig utrullet. Videre foreligger det flere tekniske konsepter og løsninger, hvorav flere er tatt i bruk av enkelte lokale kommuner og regioner. Arbeidsgruppens fokus har derfor det siste året vært konsentrert om juridiske forhold blant annet knyttet til oppbevaring og bruk av forbruksdata fra husholdningene, samt også spørsmål knyttet til eierskap og kompetanse i forbindelse med installasjon. Et samspill med Norsk justervesen er også etablert og har vært nyttig. Norsk Vann vil følge dette arbeidet videre og benytter arbeidsgruppen som en referanse i de prinsipielle spørsmålene.

Norsk Vanns arbeidsgruppe for optimal dataflyt fra bygging til drift av VA-anlegg

Arbeidsgruppen ble opprettet juni 2022 og skal gå til 2024. Gruppen hadde jevnlig møter og gjennomførte spørreundersøkelse i 2022. Informasjon er hentet inn fra Kartverket, Statens vegvesen, ledningseiere, entreprenører og programvareleverandører, som grunnlag for å foreslå en arbeidsform og organisering som holder relevante standarder jevnlig oppdaterte. I tillegg ser gruppen nærmere på hvordan VA-bransjen bør samarbeide for å sikre god dataflyt mellom ulike aktører.

Vannstandard

Vannstandard skal erstatte de to produktene VA/Miljø-blad og VA-norm. Vannstandard har vært varslet lenge og er med andre ord forsinket. Ved oppstarten av året var Norsk Vanns hovedfokus å ferdigstille det faglige innholdet som skal publiseres på vannstandard.no, samt klargjøre forankringen av ulike krav. Hovedtyngden av arbeidet i 2022 har likevel vært rettet mot utviklingen av hjemmesiden. Vi har jobbet med å identifisere og løse problemstillinger som nettstedet må håndtere, spesielt knyttet til taksonomi og sortering av ulike krav. Videre er det laget en demoversjon som er brukt til testing. Vi har vært i dialog med utvikler, for å få hjelp til å fullføre en endelig og brukervennlig utgave av vannstandard.no.

I tillegg til å utvikle det nye nettstedet, har vi hatt litt å gjøre med å holde liv i de to gamle nettsidene va-blad.no og va-norm.no. va-norm.no er utviklet utenfor standardiserte maler og det er krevende å rette opp feilmeldinger og sikre optimal funksjonalitet.

ORGANISASJON

Handlingsplan

Styret vedtok i januar 2022 handlingsplan for sekretariatet for 2022. Handlingsplanen er utledet av strategiplanen for inneværende periode 2019-2022, og er styrende for sekretariatets prioriteringer og virksomhet gjennom året.

Medlemskontakt

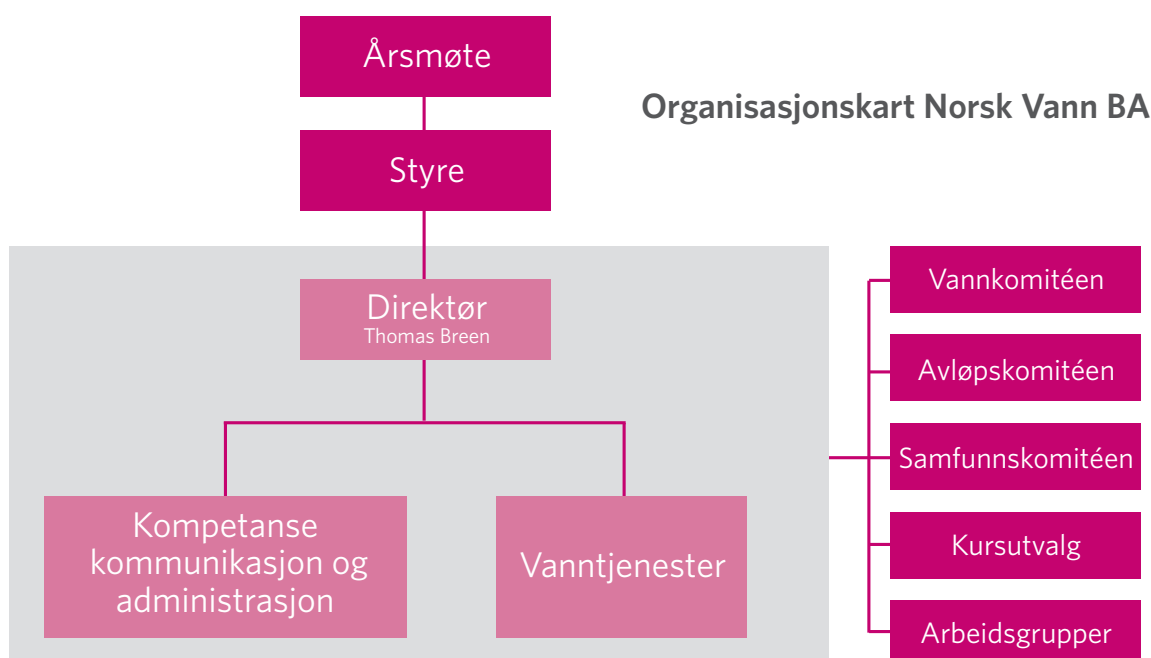
2022 ble et mer normalisert år når det gjelder medlemskontakt enn 2020 og 2021 som ble begrenset av koronarestriksjoner. Riktignok førte en samfunnsmessig nedstengning i slutten av 2021 til ny usikkerhet om arrangementer kunne gjennomføres som normalt i 2022. Derfor ble fagtreffet også dette året gjennomført digitalt over tre dager med produksjon fra studio i Norsk Vanns lokaler på Hamar. Driftsassistanseseminarer ble avlyst, men øvrige nettverkssamlinger med IKS, VASK og KF/AS ble gjennomført som planlagt henholdsvis i Drøbak, på Sommarøy og i Bømlø. Årskonferansen samlet god deltakelse i Drammen, og den årlige juskonferansen gikk som normalt. Begge disse konferansene ble gjennomført med sanntids streaming, og det kan synes at det er noe økende interesse for å delta i konferansene digitalt og at konseptet er kommet for å bli. Norsk Vann ser derfor tilbake på året 2022 som tilfredsstillende med tanke på medlemskontakt.

Årsmøtet

Årsmøtet ble gjennomført 6. september i Drammen i forbindelse med årskonferansen. Det møtte 36 stemmeberettigede samt 22 observatører. I tillegg til tradisjonelle årsmøtesaker som regnskap, årsberetning, budsjett og valg, var det flere store saker på agendaen. Styret la frem et forslag til ny strategiplan for Norsk Vann for perioden 2023 – 2026, som ble vedtatt. Det har blitt jobbet med å lage en ny bærekraftstrategi for vannbransjen, som skal erstatte den første bærekraftstrategien som ble vedtatt av årsmøtet i 2017. De fleste av målene i den strategien strakk seg mot 2020. Den nye strategien ble vedtatt av årsmøtet uten videre kommentarer.

Arbeidsmiljø

Arbeidsmiljøet anses som tilfredsstillende. Etter perioden med koronarestriksjoner er det åpnet for noe mer fleksibilitet med tanke på tilstedeværelse på kontorene deler av arbeidstiden, men innenfor visse grenser for å sikre at det er tilstrekkelig kontakt faglig og sosialt. Det er ikke gjennomført medarbeiderundersøkelser i 2022, men det har vært lagt vekt på å komme tilbake i normal arbeidsmodus. En felles fagsamling med sosialt innhold til området Folldal-Dovrefjell har vært et bidrag til dette. Sykefraværet i 2022 endte på 7,9 % hvorav langtidsfraværet utgjør 6,8 %. Dette er høyere enn året før men påvirkes av at det har vært flere medarbeidere med lange sykefravær grunnet forskjellige årsaksforhold som ikke kan relateres direkte til arbeidsmiljø. Norsk Vann er en IA-bedrift.

Ytre miljø

Virksomheten har ingen vesentlige påvirkninger på ytre miljø. Reisevirksomheten økte en del i forhold til 2021 som var preget av restriksjoner, men var fortsatt vesentlig lavere enn før korona.

Likestilling

Styret med varamedlemmer bestod i 2022 av 7 kvinner og 3 menn. I administrasjonen var det 12 kvinner og 9 menn, alle fast ansatte.

Etiske retningslinjer

Norsk Vann har etiske retningslinjer som gjelder for medarbeidere og styret i Norsk Vann, og for personer som gjennom sitt oppdrag kan oppfattes som en representant for Norsk Vann. Norsk Vanns medlemmer er også oppfordret til å følge disse retningslinjene, som finnes tilgjengelig på norskvann.no.

Valgte organer

Etter årsmøtet i 2022 har Norsk Vanns styre, valgkomite og fagkomiteer følgende sammensetning:

Styret

Anna Maria Aursund, Oslo kommune VAV – leder
Torgunn Sætre, NRA/NRV IKS – nestleder
Elin Nikolaisen, Harstad kommune
Hogne Hjelle, Bergen kommune
Geir Helø, Tromsø kommune
Astrid Marie Engeli, Åseral kommune
Heidi Skaug, Norsk Vann – ansattevalgt styremedlem

Vararepresentanter

1. Siw Anita Thorsen, Karmøy kommune
2. Ida Maria Pinnerød, Bodø kommune
3. Martin Stensland, Asker kommune
Sekretær er Thomas Breen, Norsk Vann

Valgkomiteen

Hilde Sandstedt, Rana kommune – leder
Morten Finborud, Hias IKS
Robin Martin Kåss, Porsgrunn kommune

Vannkomiteen

Per Øystein Funderud, Asker kommune – leder
Ragnhild Leirset, Godt Vann Drammensregionen – nestleder
Ane Hansen Kjenseth, Oslo kommune
Ståle Enge, Bodø kommune
Tor Håkonsen, Rambøll
Dag Søvik, Rauma kommune
Asgeir Øybekk, Arendal kommune
Monica Gudim, NRV/NRA IKS
Andreas Relling, Ålesund kommune

Avløpskomiteen

Kristine Akervold, Bergen kommune – leder
Jarle Furre, Stavanger kommune – nestleder
Helge Eliassen, Oslo kommune
Fred Magne Johansen, Tromsø kommune
Kenneth Arnesen, Driftsassistansen i Viken
Kjersti Vik Strandli, Ullensaker kommune
Birgitte Gisvold Johannessen, Trondheim kommune
Truls Inderberg, Norconsult
Geir Karlsen, Rana kommune

Samfunnskomiteen

Nina Stokke Tronsrud, Hias IKS – leder
Frode Hult, Oslo kommune VAV – nestleder
Geir Torgersen, Høgskolen i Østfold
Tone Haave Killingland, Sandnes kommune
Per Inge Lyngvær, Narvik Vann KF
Sigrid Teige Øye, Bergen kommune
Sjur Tveite, Nasjonalt Vannsenter AS
Eirik Rismyhr, MIRA IKS
Renate Eliassen, Malvik kommune

Arbeidsgrupper

Ved utgangen av 2022 hadde Norsk Vann to aktive arbeidsgrupper – Smarte vannmålere og Optimal dataflyt fra bygging til drift av VA-anlegg. Disse er omtalt på side 26.

Styret i Norsk Vann.

THOMAS BREEN
Direktør

Ansatt fra 2019

Direktør

ANSATTE

Kompetanse,
kommunikasjon og
administrasjon

YNGVE WOLD
Ass. direktør

Ansatt fra 2014

**THOMAS LANGELAND
JØRGENSEN**
Stabsleder

Ansatt fra 2014

TURID E. NYBRUKET
Kontorleder

Ansatt fra 1991

TONE BAKSTAD
Kommunikasjons-
rådgiver

Ansatt fra 2014

FRODE SKÅR
Kommunikasjons-
rådgiver

Ansatt fra 2020

IDA STABO-EEG
Controller

Ansatt fra 2018

TERJE BERG
Rådgiver/IKT

Ansatt fra 2013

MARIT SKJEL
Kurskoordinator

Ansatt fra 2016

**INGRID HOLØYEN
SKJÆRBAKKEN**
Rådgiver/VA-lærer

Ansatt fra 2010

FRED IVAR AASAND
Rådgiver kurs

Ansatt fra 2008

SISSEL LØVÅS-HAUGE
Sekretær kurs og
konferanse

Ansatt fra 1993

TROND KAULUM
(tidl. ansatt)

Eng. kons. fra 2020

I NORSK VANN 2022

Vanntjenester

Økonomi

Norsk Vann gikk ut av 2022 med et driftsmessig underskudd på -1 107 151 kroner. Dette tilsvarer -2,1 % av budsjettert omsetning. Underskuddet dekkes inn ved bruk av andre egenkapitalfond (avsatt årsresultat fra tidligere år).

Selskapets driftsinntekter (omsetning) var 50,83 mill. kroner i 2022 mot 46,98 mill. kroner i 2021. Både driftsområdet kurs og driftsområdet prosjekter har dette året hatt en omsetningsvekst, noe som er svært gledelig etter to år med pandemi. Inntektene fra konferanser ligger noe lavere i 2022 enn i 2021. Totalt sett fikk vi likevel en omsetningsvekst på 8,2 % dette året. Utfordringene er at kostnadene i 2022 øker forholdsmessig mer enn inntektene.

Norsk Vann er en non-profit virksomhet og skal ikke ha mål om å genere overskudd. Inntjeningen fra våre driftsområder benyttes, sammen med innbetalt kontingent, til å dekke Norsk Vanns lønns- og driftskostnader. Inntjeningen er følgelig nødvendig for å oppnå en balansert drift.

Norsk Vann har de senere årene hatt en noe mer usikker driftssituasjon enn vi har vært vant til. Først grunnet situasjonen med covid-19, så senere utviklingen med en høy kostnadsvekst. Norsk Vann har samtidig hatt en ekstraordinær driftssituasjon på enkelte områder ved at flere sentrale medarbeidere har vært langtidssykemeldte på samme tid. Dette har forsinket arbeidet med blant annet Vannstandarden i 1. halvår. Et intensivt arbeid utover høsten medførte likevel at inntektene relatert til sekretariatets egeninnsats i prosjekter ble høyere i 2022 enn på flere år.

Salgsinntektene fra kurs og konferanser tok seg opp 2. halvår, men inntjeningen er her fortsatt lavere enn før pandemien, grunnet høyere gjennomføringskostnader. Spesielt årskonferansen, men også juskonferansen, hadde høyere gjennomføringskostnader i 2022 enn foregående år.

Driftssituasjonen er altså noe strammere enn før pandemien. Samtidig har deler av årsunderskuddet en naturlig årsak. Det pågår et prosjekt for utvikling av nye kurs. Det er tidligere vedtatt at dette skal dekkes av oppspart egenkapital fra tidligere år. 300 205 kroner av årsunderskudd relateres til dette. Øvrige driftsunderskudd dekkes ved bruk av oppspart egenkapitalfond til prosjektstilling kommunikasjon med 806 946 kroner.

Totalkapitalen var ved utgangen av året 51,55 mill. kroner, med en egenkapitalandel på 16,88 %. Disponeringen av årets egenkapital framgår av note 8 i vedlagt årsregnskap.

Prosjektøkonomi

I 2022 har prosjektkontingenten vært 2,60 kroner per innbygger. Det er ikke foretatt oppjustering av satsen på flere år, da finansieringen av prosjekter anses tilfredsstillende. Deltakelsen i prosjektsystemet er frivilling for andelseierne i Norsk Vann, og 94 % av innbyggerne hos andelseierne er «representert» i prosjektsystemet. I 2022 ble det innbetalt 12,325 mill. kroner i prosjektkontingent fra deltakerne. Prosjektene har hatt 311 500 kroner i inntekter fra andre bidragsytere.

Medlemmer

Per 31.12.22 hadde Norsk Vann 233 andelseiere. Dette er kommuner, kommunalt eide selskaper, kommunenes driftsassistanser samt noen private samvirkevannverk. I 2022 fikk vi 3 nye andelseiere, 1 av disse var tidligere med via driftsassistansen. De 11 driftsassistansene representerer pr. 31.12.22 121 kommuner med ca. 530.000 innbyggere. Disse kommunene får mange av de samme fordelene som andelseierne, men får ikke direkte rådgivning. Norsk Vanns andelseiere representerer i overkant av 5,3 mill. innbyggere, noe som tilsvarer 98 % av landets befolkning. Norsk Vann har ved årets slutt 96 tilknyttede organisasjoner. I løpet av året har det vært 8 innmeldinger og 7 utmeldinger. I tillegg har noen selskaper opphørt eller fusjonert. Fullstendig oversikt over alle medlemmer er vist bakerst i årsberetningen.

Styrets beretning

Norsk Vann BA ble stiftet i 1986 under navnet NORVAR, Norske VA-verkers forening. Selskapets formål er beskrevet slik i vedtektenes § 3: «Selskapet skal arbeide for samarbeid og bærekraftig utvikling i norsk vannbransje. Selskapet skal fremme og organisere samarbeid mellom norske vann- og avløpsvirksomheter i tekniske, økonomiske og administrative spørsmål. Selskapet skal ivareta vann- og avløpsvirksomhetenes felles interesser i vannbransjen. Selskapet skal drive på non-profit basis.»

Årsberetningen er avgitt av styret og sekretariatet i Norsk Vann BA i tilknytning til årsregnskapet for 2022.

Styret vil uttrykke tilfredshet med den utvikling og måloppnåelse sekretariatet har hatt i 2022, og den store medlemsaktiviteten som genereres gjennom sekretariatets arbeid.

Forretningsadresse

Selskapets forretningskontor har adresse Vangsvegen 143, 2321 Hamar. Selskapet har et avdelingskontor i Oslo.

Fortsatt drift

Styret mener at årsregnskapet gir et rettviseende bilde av Norsk Vanns eiendeler og gjeld, finansielle stilling og resultat. I samsvar med regnskapsloven § 3-3 bekreftes at forutsetningen om fortsatt drift er lagt til grunn ved utarbeidelsen av regnskapet.

FoU

Selskapets forsknings- og utviklingsaktiviteter fremgår av årsberetningen side 16-19. Selskapets aktivitet under Norsk Vann prosjekt og andre prosjekter utgjør et betydelig bidrag til faglig utvikling innen vann- og avløpssektoren.

Arbeidsmiljø i sekretariatet

Arbeidsmiljøet i sekretariatet vurderes som godt. Medarbeideroppfølging skjer gjennom jevnlig medarbeiderundersøkelser og årlige individuelle samtaler med medarbeiderne. Sykefraværet var 7,9 % i 2022. Norsk Vann er IA-bedrift.

Ytre miljø

Selskapet har ingen vesentlige påvirkninger på ytre miljø utover det som følger av ordinær kontor- og reisevirksomhet knyttet til selskapets formål.

Likestilling

Styret med varamedlemmer består av 7 kvinner og 3 menn. I administrasjonen er det 12 kvinner og 9 menn. Av 3 ledere i administrasjonen er alle menn.

Hamar, 20. mars 2023

Anna Maria Aursund
Styrets leder

Torgunn Sætre
Styrets nestleder

Hogne Hjelte

Astrid Marie Engeli

Elin M. Nicolaisen

Geir Helø

Heidi Skaug
Ansattevalgt styremedlem

Siw Anita Thorsen
1. vara

Thomas Breen
Direktør

Norsk Vann BA

Resultatregnskap

NOTE	DRIFTSINNTEKTER OG DRIFTSKOSTNADER	2022	2021
	Kontingenter	17 816 416	17 324 032
	Kurs- og konferanseinntekter	9 709 217	8 303 939
	Prosjektinntekter	22 597 940	19 737 715
	Annen driftsinntekt	707 514	1 615 916
	Sum driftsinntekter	50 831 087	46 981 602
	Kurs- og konferansekostnader	5 645 447	3 902 265
	Prosjektkostnader	15 825 762	14 087 542
2	Lønnskostnad	23 593 502	23 323 767
4	Avskrivning på varige driftsmidler	189 772	229 665
2, 3	Annen driftskostnad	6 948 088	5 663 120
	Sum driftskostnader	52 202 571	47 206 358
	Driftsresultat	-1 371 485	-224 756
FINANSINNTEKTER OG FINANSKOSTNADER			
	Renteinntekt	279 878	41 881
	Annen finanskostnad	-15 544	-13 887
	Netto finansresultat	264 334	27 994
	Ordinært resultat	-1 107 151	-196 762
	ÅRSRESULTAT	-1 107 151	-196 762
DISPONERINGER			
8	Avsatt til annen egenkapital - likviditetsfond	0	0
8	Overført til/fra andre egenkapital fond	-1 107 151	-196 762
	Sum disponeringer	-1 107 151	-196 762

Norsk Vann BA

Balanse pr 31. desember

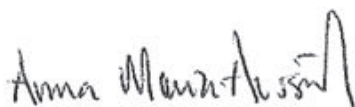
NOTE	EIENDELER	2022	2021
	Anleggsmidler		
	Varige driftsmidler		
4	Inventar og kontormaskiner	276 785	411 281
	Sum varige driftsmidler	276 785	411 281
	Finansielle anleggsmidler		
1	Egenkapitalinnskudd KLP	1 303 234	1 196 593
	Aksjer Kompetansesenter AS	350 300	350 300
	Sum finansielle anleggsmidler	1 653 534	1 546 893
	Sum anleggsmidler	1 930 319	1 958 174
	Omløpsmidler		
	Varelager	482 770	0
	Fordringer		
	Kundefordringer	2 414 668	2 512 714
	Andre fordringer	589 923	309 618
	Sum fordringer	3 004 591	2 822 333
6	Bankinnskudd, kontanter og lignende	46 136 751	49 303 524
	Sum omløpsmidler	49 624 113	52 125 856
	SUM EIENDELER	51 554 431	54 084 030

Norsk Vann BA

Balanse pr 31. desember

NOTE	EGENKAPITAL OG GJELD	2022	2021
	Egenkapital		
	Innskutt egenkapital		
7	Andelskapital	268 000	266 000
	Sum innskutt egenkapital	268 000	266 000
	Opptjent egenkapital		
8	Annen egenkapital - likviditetsfond	7 193 701	7 193 701
8	Fond for økt kursaktivitet	743 978	1 044 183
8	Fond for prosjektstilling kommunikasjonsrådgiver VA	346 292	1 303 238
8	Fond for filmbasert kampanje for rekruttering	150 000	0
	Sum opptjent egenkapital	8 433 970	9 541 121
	Sum egenkapital	8 701 970	9 807 121
	Gjeld		
	Kortsiktig gjeld		
	Leverandørgjeld	3 168 394	3 252 627
	Skyldige offentlige avgifter	1 589 973	1 543 224
	Udisponerte prosjektmidler	3 936 646	3 284 175
5	Disponerte prosjektmidler	31 804 208	33 692 102
	Annen kortsiktig gjeld	2 353 239	2 504 781
	Sum kortsiktig gjeld	42 852 461	44 276 909
	Sum gjeld	42 852 461	44 276 909
	SUM EGENKAPITAL OG GJELD	51 554 431	54 084 030

Hamar, 20. mars 2023

Anna Maria Aursund
Styrets leder

Torgunn Sætre
Nestleder

Astrid Marie Engeli
Styremedlem

Hogne Per Hjelle
Styremedlem

Geir Helø
Styremedlem

Elin Merethe Nicolaisen
Styremedlem

Thomas Breen
Direktør

Heidi Storsveen Skaug
Ansattevalgt styremedlem

Norsk Vann BA

Noter til regnskapet 2022

Note 1 Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven av 1998 og god regnskapsskikk for små foretak i Norge.

Hovedregel for vurdering og klassifisering av eiendeler og gjeld

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer som skal tilbakebetales innen et år er klassifisert som omløpsmidler. Ved klassifisering av kortsiktig og langsiktig gjeld er tilsvarende kriterier lagt til grunn.

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til gjenvinnbart beløp dersom dette er lavere enn bokført verdi, og verdifallet forventes ikke å være forbigående. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives planmessig.

Egenkapitalinnskudd til KLP

Egenkapitalinnskudd til organsiasjonens pensjonsordning, KLP, er vurdert etter kostmetoden. Investeringen nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som forventes ikke å være forbigående.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av en individuell vurdering av de enkelte fordringer.

Bankinnskudd, kontanter og lignende

Bankinnskudd, kontanter ol. inkluderer kontanter, bankinnskudd og andre betalingsmidler med forfallsdato som er kortere enn tre måneder fra anskaffelse.

Pensjoner

Ved deltakelse i ytelsesbaserte flerforetaksordninger, regnskapsfører foretaket sin andel av den ytelsesbaserte pensjonsforpliktelsen, pensjonsmidler og kostnad tilknyttet pensjonsordningen. Når det ikke foreligger tilstrekkelig informasjon til å regnskapsføre en flerforetaksordning som en ytelsesbasert pensjonsordning, regnskapsføres ordningen som om den var en innskuddsordning.

Inntekter

Medlemsinntekter periodiseres over regnskapsåret. Øvrige inntekter regnskapsføres når de er opptjent, altså når krav på vederlag oppstår. Dette skjer når tjenesten ytes, i takt med at arbeidet utføres. Inntektene regnskapsføres med verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet.

Kostnader

Kostnader regnskapsføres som hovedregel i samme periode som tilhørende inntekt. I de tilfeller det ikke er en klar sammenheng mellom utgifter og inntekter fastsettes fordelingen etter skjønnsmessige kriterier. Øvrige unntak fra sammenstillingsprinsippet er angitt der det er aktuelt.

Offentlige tilskudd

Mottatte driftstilskudd sammenstilles med de kostnader tilskuddet er ment å dekke.

Prosjekter

Prosjektmidler inntektsføres i takt med forbruk av midlene. Ikke inntektsførte prosjektmidler (udisponerte) og disponerte prosjektmidler balanseføres som kortsiktig gjeld

Note 5 Disponerte prosjektmidler

Bundne midler i løpende prosjekter utgjør kr 31 804 208 mot kr 33 692 102 i 2021.
Av dette er kr 20 858 275 knyttet til Norsk Vann prosjekter som normalt gjennomføres fra vår/sommer i bevilgningsåret til vår/sommer året etter. Kr 10 945 933 er knyttet til andre "eksterne" prosjekter.

Note 6 Bankinnskudd

Bankinnskudd, kontanter og lignende omfatter bundne skattetreksmidler med kr. 1 049 349

Note 7 Andelskapital

Andelskapitalen har hatt følgende bevegelser

	2 022	2 021
Andelskapital 01.01.	266 000	258 000
Tilgang nye andeler i året	2 000	8 000
Andelskapital pr 31.12	268 000	266 000

Note 8 Annen egenkapital

	Egenkapital pr 1.1	Om- klassifisering	Disponering	Egenkapital pr 31.12
Likviditetsfond	7 193 701			7 193 701
Fond for nyutvikling av opplæringssystemer	1 044 183		-300 205	743 978
Fond for prosjektstilling komm.rådgvier	1 303 238	-150 000	-806 946	346 292
Fond for filmbasert kampanje for rekruttering		150 000		150 000
Sum	9 541 122	-	-1 107 151	8 433 970

Til årsmøtet i NORSK VANN BA

Uavhengig revisors beretning

Konklusjon

Vi har revidert Norsk Vann BA sitt årsregnskap som viser et underskudd på kr 1 107 151. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2022, resultatregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og
- gir årsregnskapet et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2022 og av dets resultat for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under "Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet". Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov, forskrift og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av the International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlige for øvrig informasjon som er publisert sammen med årsregnskapet. Øvrig informasjon består av Årsberetning 2022. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker ikke øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom den øvrige informasjonen og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt øvrig informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom øvrig informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av årsregnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Hamar, 20.mars 2023

Hamar Revisjon AS

Elin Schou Lund

statsautorisert revisor

ANTALL PÅ SEMINARER, KONFERANSER, KURS OG FAGTREFF 2022

MINDRE KURS	Antall	Antall deltakere
Kurs i kommunalt tilsyn av mindre avløpsanlegg	1	23
Elektrofagbevis for driftsoperatører	1	9
Elektro for ikke-elektrikere	1	21
Kurs i vann- og avløpsrett	2	54
Kurs i vannforsyning til brannslukking og sprinkleranlegg	3	78
Innføringskurs i NoDig-metoder	1	16
Transportkurs vann (Vestfold Vann)	1	28
Totalt		229
DRIFTSOPERATØRKURS		
Driftsoperatør forkurs	2	36
Driftsoperatør Vann fordypningskurs	1	15
Driftsoperatørkurs transport	2	38
Driftsoperatørkurs avløp	3	58
Totalt		147
KONFERANSER		
Norsk Vanns Fagtreff	1	313
Norsk Vanns Årskonferanse	1	196
Vann- og avløpsjuskonferansen	1	194
Totalt		703
INFORMASJONSMØTER		
Informasjonsmøte om bedreVANN	1	100
Totalt		100
SAMLINGER		
VASK-samling	1	39
IKS-samling	1	18
KF/AS-samling	1	11
ADK lærermøte	1	28
Totalt		96

Medlemmer i Norsk Vann per 31.12.2022

nye medlemmer i 2022

ANDELSEIERE

Alstahaug kommune	Fedje kommune	Kroksjøen vannverk SA
Alta kommune	Fjaler kommune	Kvam kommune
Alver kommune	Flateby Vannverk BA	Kvæfjord kommune
Alvdal kommune	Flekkefjord kommune	Kåfjord kommune
Arendal kommune	Forsvarsbygg Utleie	Larvik kommune
Asker kommune	Fredrikstad kommune	Levanger kommune
Asker og Bærum vannverk IKS	FREVAR KF (Fredrikstad)	Lier vei, vann og avløp KF
Askvoll kommune	Frogn kommune	Lier kommune, tilsynet
Askøy kommune	Frosta kommune	Lillehammer kommune
Aurland kommune	Frosta Vassverk SA	Lillesand kommune
Aurskog-Høland kommune	Frøya kommune	Lillestrøm kommune
Balsfjord kommune	Færder kommune	Lindesnes kommune
Balsfjord kommunalteknikk KF	Gausdal kommune	Longyearbyen lokalstyre, Bydrift KF
Bamble kommune	Gimilvann BA	Lunner kommune
Bardu kommune	GIVAS IKS (Glåmdalen)	Luster kommune
Beiarn kommune	Gjerdrum kommune	Lyngen kommune
Bergen Vann (Bergen kommune)	Gjesdal kommune	Lærdal kommune
Berlevåg kommune	Gjøvik kommune	Lørenskog kommune
Birkenes kommune	Glitrevannverket IKS	Løten kommune
Bjerkreim kommune	Gloppen kommune	Malvik kommune
Bjørnafjorden kommune	Gran kommune	Melhus kommune
Blaker Vannverk BA	Hadsel kommune	Meråker kommune
Bodø kommune	Halden kommune	Midtre Gauldal kommune
Bokn kommune	Hamar kommune	Midtre Romerike Avløpsselskap,
Bremanger kommune	Hammerfest kommune	MIRA IKS
Brønnøy kommune	Hareid kommune	Molde Vann og Avløp KF
Bykle kommune	Harstad kommune	Moss kommune
Bærum kommune	Haugesund kommune	MOVAR IKS
Bømlo Vatn og Avløpsselskap AS	Heim kommune	Målselv kommune
Drammen kommune	Hemnes kommune	Namsos kommune
Driftsassistansen for VA i Oppland (9 komm.)	Herøy kommune (M/R)	Nannestad kommune
Driftsassistansen for VAR i Hedmark (10 komm.)	Herøy Vasslag SA	Narvik Vann KF
Driftsassistansen i Aust-Agder (10 komm.)	Hias IKS (Hamar-regionen)	Nes kommune
Driftsassistanse VA i Nordre Nordland (21 komm.)	Hitra kommune	Nesodden kommune
Driftsassistansen i Buskerud (10 komm.)	Hobøl Vannverk SA	Nittedal kommune
Driftsassistansen i Møre og Romsdal (19 komm.)	Hol kommune	Nord-Aurdal kommune
Driftsassistansen i Telemark (12 komm.)	Hole kommune	Nordkapp kommune
Driftsassistansen i Viken IKS (3 komm.)	Holmestrand kommune	Nordre Follo kommune
Helgeland driftsassistanse (13 komm.)	Holtålen kommune	Nordre Follo renseanlegg IKS
Vannassistanse i Vestre Agder (6 komm.)	Horten kommune	Nordre Land kommune
Vann Vest AS (8 komm.)	Hurdal kommune	Nordreisa kommune
Eide Vassverk SA	Hvaler kommune	Notodden kommune
Eidfjord kommune	Høyanger kommune	NRA IKS
Eidsvoll kommune	Hå kommune	NRV IKS
Eigersund kommune	Inderøy kommune	Nærøysund kommune
Enebakk kommune	Indre Fosen kommune	Oppdal kommune
Engerdal kommune	Indre Østfold kommune	Orkland kommune
Farsund kommune	IVAR IKS (Stavanger-regionen)	Oslo kommune, VAV
	Jevnaker kommune	Oslo Lufthavn, Avinor AS
	Karasjøkk kommune	Porsanger kommune
	Karmøy kommune	Porsgrunn kommune
	Kautokeino kommune	Rakkestad kommune
	Kinn kommune	Rana kommune
	Kirkebygden og Ytre Enebakk Vannverk SA	Randaberg kommune
	Klepp kommune	Rauma kommune
	Kongsberg kommune	Rennebu kommune
	Kristiansand kommune	Ringeby kommune
	Kristiansund kommune	Ringerike kommune
		Ringsaker kommune

Rælingen kommune
 Røros kommune
 Sandefjord kommune
 Sandnes kommune
 Sarpsborg kommune
 Senja kommune
 Skaun kommune
 Skien kommune
 Skjervøy kommune
 Smøla kommune
 Sogndal kommune
 Sokndal kommune
 Sola kommune
 Stad kommune
 Stange kommune
 Stavanger kommune
 Steinkjer kommune
 Storvatn Vassverk SA
 Stjørdal kommune
 Stord Kommunalteknikk
 Stranda kommune
 Stryn kommune
 Strandvik og Vinnes Vassverk SA
 Suldal kommune
 Sunnfjord kommune
 Sveio kommune
 Sykkylven kommune
 Søndre Follo renseanlegg IKS
 Søndre Land kommune
 Sør-Aurdal kommune
 Sør-Fron kommune
 Sør-Odal kommune
 Sør-Varanger kommune
 Tana kommune
 Time kommune
 Tromsø kommune
 Trondheim kommune
 Tysvær kommune
 Tønsberg kommune
 Tønsberg Renseanlegg IKS
 Ullensaker kommune
 Ullensvang kommune
 Ulvik kommune
 Vadsø Vann og Avløp KF
 Valle kommune
 Vang kommune
 Vardø kommune
 Vefsn kommune
 Verdal kommune
 Vestby kommune
 Vestfold Vann IKS
 Vestre Toten kommune
 Vik kommune
 Vindafjord kommune
 Voss herad
 Våler kommune (Østfold)
 Østre Toten kommune
 Ørland kommune
 Øvre Eiker kommune
 Øyer kommune
 ØyVAR AS
 Øystre Slidre kommune

Åfjord kommune
 Ål kommune
 Ålesund kommune
 Åmot kommune
 Årdal kommune
 Årnes Vannverk AS
 Ås kommune

TILKNYTTEDE ORGANISASJONER

Rådgivere/servicefirma
 AFRY Norway AS
 Ancistrus AS
 Aprova
 ■ Aquapartner Telemark AS
 Aquateam Cowi AS
 ■ Arealtek AS
 Asplan Viak AS (17 kontorer)
 Cowi AS (12 kontorer)
 DHI AS, Oslo
 Grønn Vekst AS
 ■ H2O Solutions AS
 Ing. P Nome AS
 Kinei AS
 LabForum SA
 ■ Leak Detector AS
 Multiconsult AS (7 kontorer)
 NIRAS Norge AS
 Norconsult AS (17 kontorer)
 Rambøll Norge AS (7 kontorer)
 Siv.ing. Tobias Dahle
 Storm Aqua AS
 Sweco Norge AS (10 kontorer)
 Teta Vannrensing AS
 Value Technology AS
 ■ XomeOne AS

LEVERANDØRER

ABB AS, Divisjon Kraft
 Ahlsell Norge AS
 Armaturjonsson AS
 AVK Norge AS
 Basal AS
 Biovac Environmental Technology AS
 Brenntag Norge AS
 Brødrene Dahl AS
 Christian Berner AS
 Entec Brimer AS
 Enwa AS
 Franzefoss Minerals AS
 Fresh Water Norway
 Furnes Jernstøperi AS
 ■ Grundfos Norge AS, Bergen
 ■ Gurusoft AS
 Hallingplast AS
 Hydropress Huber AB
 INNVA AS
 Kamstrup AS
 Kemira Chemicals AS, Fredrikstad
 KROHNE Norway AS, avd. KROHNE
 Instrumation
 Kjeldaas AS
 Lindum AS

MAIK AS
 Malthe Winje Automasjon AS
 Nordic Water Products AS
 Norkart AS
 Norsk Wavin AS
 Olimb Rørfornying Holding AS
 PAM Norge – Saint-Gobain
 Byggevarer AS
 Pipelife Norge AS
 Protan AS
 Pumpemodul AS
 Purac AB
 Sterner AS
 Ulefos AS
 Uponor Infra AS
 W. Giertsen AS
 Xylem Norge AS
 Yara Norge AS

UNDERVISNINGSinSTITUSJONER

Fagskolen Innlandet
 Fagskolen Tinius Olsen
 Fagskolen i Nord, avd. Tromsø
 Fagskolen i Viken
 Fagskolen Vestland (tidl. Hordaland)
 Forsvarets logistikk-skole
 Høgskulen på Vestlandet
 Høgskolen i Østfold
 NMBU, Fakultetet for realfag og teknologi
 Norges grønne fagskole - Veia
 NTNU Gjøvik
 NTNU Ålesund
 NTNU Trondheim, Inst. For bygg- og miljøteknikk
 Oslo Metropolitan University - OsloMet
 ■ Sveis Teknisk Instruksjon AS
 Trøndelag høyere fagskole, THYF (tidl. Chr. Thams fagskole)
 UiT-Norges Arktiske Universitet
 Universitetet i Agder
 Universitetet i Stavanger
 Universitetet i Sørøst-Norge
 Øksnevad vgs.

ANDRE

Avløp Norge AS
 Maskinentreprenørenes Forbund
 Nordiske Plastrørgruppen Norge
 Norsk institutt for vannforskning
 NORVA24
 Rørinspeksjon Norge
 SINTEF Community – Vann og miljø
 Trimble Solutions Sandvika AS
 VA og VVS produsentene
 ÅRIM IKS

Norsk Vann

Norsk Vann BA
Vangsvegen 143
2321 Hamar
norskvann.no

Flisa Trykkeri, avd. Hamar